

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Львівський національний університет імені Івана Франка
Освітня програма	58966 Зоологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	091 Біологія та біохімія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Львівський національний університет імені Івана Франка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	58966
Назва ОП	Зоологія
Галузь знань	09 Біологія
Спеціальність	091 Біологія та біохімія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Литвиненко Раїса Олександрівна, Гаврилюк Максим Никандрович, Єгорова Олена Володимирівна, Приступа Яна Вячеславівна, Дроздовська Світлана Богданівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	02.11.2023 р. – 04.11.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/Vidomosti-SO_Zoolohiia.pdf
Програма візиту експертної групи	https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/Prohrama-vizytu_Biofizyka_Zoolohiia_Fiziolohiia-liudyny-i-tvaryn.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Результати візиту експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи дозволяють стверджувати, що освітньо-професійна програма «Зоологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 091 «Біологія та біохімія» є якісною освітньою програмою, спрямованою на забезпечення всіх необхідних здобувачу ступеня магістра компетентностей та досягнення програмних результатів навчання, що відповідають дескрипторам 7-го рівня Національної рамки кваліфікацій. ОПП «Зоологія» у оновленій редакції 2023 р. за спеціальністю 091 «Біологія та біохімія» є тотожною ОПП «Зоологія», затвердженій у 2020 р., за якою відбувалась реалізація підготовки здобувачів за спеціальністю 091 «Біологія» впродовж останніх 2-х років та успадкувала всі її надбання. Реалізація підготовки здобувачів за цими двома ОПП повністю відповідає вимогам стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 091 «Біологія», затвердженого у Наказом МОН України у 2019 р., характеризується потужним кадровим складом та достатнім рівнем матеріального забезпечення. Цілі та ПРН програми, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності здобувачів на ринку праці, на потреби суспільства в цілому, враховують специфіку регіону; освітні компоненти відповідають сучасному рівню знань та предметній області спеціальності. Незначні зміни у ПРН та ПК, зроблені у редакції 2023 р. спрямовані на врахування тенденцій розвитку спеціальності. Серед особливостей реалізації ОПП слід відзначити якісно проведений самоаналіз під час підготовки до акредитаційної експертизи, широку низку позитивних інституційних практик: чіткі процедури та механізми їх реалізації у системі внутрішнього забезпечення якості, постійні та дієві процеси підвищення кваліфікації НПП, їх професійна та матеріальна стимуляція, сприяння покращення якості освіти через дотримання студентоцентрованого підходу до навчання, створення Центра студентських сервісів, відділу кар'єрного розвитку, Центра соціального розвитку та громадських ініціатив, систематична робота з розвитку soft skills у здобувачів як у навчальному процесі, так під час залучення здобувачів до суспільної діяльності. Проте, незважаючи на активну роботу менеджменту університету та програми, ЕГ виявила певні резерви для покращення імплементації ОПП, серед яких: можливість підвищення ступеня індивідуалізації освітньої траєкторії за рахунок вибіркового дисциплін, академічної мобільності; підвищення рівня поінформованості здобувачів щодо документів, що регламентують особливості освітнього процесу в ЛНУ ім. Івана Франка.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Врахування потреб суспільства, тенденцій розвитку спеціальності при формулюванні ПР. Освітні компоненти орієнтовані на формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері біології із врахуванням унікальності освітньої програми; якісне змістовне наповнення проведення практик. ОПП «Зоологія» є єдиною в Україні освітньою програмою, що проводить підготовку здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, що надає здобувачам знань про різноманіття тваринного світу, його змін та впливу на нього людини, засобів протидії біологічним пошкодженням, які виникають внаслідок впливу зообіоти, опануванню підходів до охорони тваринного світу. Унікальність програми має вияв у високоспецифічних обов'язкових компонентах ОПП, у особливих фахових компетентностях (ФК11-ФК15), у виняткових ПР (ПР17-ПР20). Освітній процес забезпечений ретельно розробленими та наявними у відкритому доступі положеннями, описаними регламентними процедурами, які стосуються прийому на навчання, відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, а також надання їм академічної відпустки; реалізації права на академічну мобільність, неформальну освіту; регламентують форми контрольних заходів та атестації, оскарження результатів і порядок повторного проходження контрольних заходів, процедури запобігання і врегулювання конфлікту інтересів. Під час реалізації ОПП «Зоологія» ЛНУ ім. І. Франка дотримується студентоцентрованого підходу та принципів академічної свободи, забезпечує поєднання навчання та досліджень. Зміст окремих ОК, зокрема «Зоогеографія» (доц. Решетило О.С.), «Урбозоологія» (проф. Бокотей А.А.), «Екологія, раціональне використання та охорона тварин» (проф. Царик Й.В.) оновлений з урахуванням сучасних наукових досягнень і практик, зокрема результатів власних досліджень, та інтересів здобувачів ОПП. У закладі відбувається усвідомлена імплементація політики академічної доброчесності, впровадження цифрових автоматизованих систем навчання та дистанційних технологій. Активне залучення роботодавців та професіоналів-практиків до удосконалення ОП, до викладання, проведення екскурсій та стажувань для здобувачів. Системна робота менеджменту університету та програми з підвищення кваліфікації НПП, залучення Інституту післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки. Практика матеріального заохочення НПП у ЗВО в межах мотиваційного фонду В ЛНУ функціонує прозора, зрозуміла і ефективна процедура конкурсного добору на заміщення вакантних посад НПП. Заклад має потужне матеріально-технічне забезпечення ОП «Зоологія» (сучасний зоологічний музей, потужні бази практик, якісне наповнення бібліотеки, надання доступу до наукометричних баз, можливість замовлення літератури для кваліфікаційної роботи, періодичне проведення вебінарів, семінарів).

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Звужена можливість формування індивідуальної траєкторії навчання для здобувачів внаслідок обмеження щодо мінімальної групи у 12 осіб під час вибору дисциплін варіативної складової. Рекомендації щодо удосконалення: протягом 2023/2024 н.р. розглянути можливість розширення вибору здобувачами навчальних дисциплін між факультетами; декану біологічного факультету протягом 2023/2024 н.р. створити на факультеті єдиний перелік вибіркового дисциплін, який не обмежує вибір дисципліни у певному семестрі; запровадити єдину систему вибору

дисциплін в електронному вигляді; гаранту ОП протягом 2023/2024 н.р. розглянути можливість збільшення кількості лабораторних занять на ОПП для кращого формування практичних навичок. Невисокий рівень поінформованості здобувачів щодо визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти. Рекомендується гаранту ОП протягом 2023/2024 н.р. активізувати роботу щодо інформування здобувачів про можливості перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти. Найважливіша недостатня узгодженість між ЦЗЯО ЛНУ та кафедрами та поінформованість здобувачів освіти про важливість та значущість анкетувань. Рекомендовано налагодити взаємодію між усіма ланками ЗВО, залученими до забезпечення якості освіти з метою покращення усвідомлення та відповідальності за забезпечення якості освіти. Враховуючи, що в ЛНУ ім. І. Франка створені необхідні умови для інтернаціоналізації здобуття вищої освіти та дослідницької роботи, рекомендуємо сприяти інформуванню і мотивації магістрів першого року навчання до участі у програмах академічної мобільності, підвищити залучення здобувачів до виконання окремих завдань у межах діючих у ЗВО НДР та/або міжнародних проєктів. Частина силабусів навчальних дисциплін не містить окремо перелік питань самостійної роботи здобувачів та критерії її оцінювання. Рекомендуємо при наступному оновленні та перегляді силабусів за ОПП уніфікувати їх оформлення. Для підвищення прозорості рекомендуємо менеджменту університету уможливити відкритий доступ до електронного репозитарію. Встановлено невисокий рівень обізнаності здобувачів із нормативними документами, що регламентують освітній процес у закладі. Рекомендуємо гаранту налагодити систематичне ознайомлення здобувачів із нормативними документами ЗВО.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою ОПП «Зоологія» другого рівня вищої освіти, затвердженої у 2023 р. є «набуття глибоких теоретичних і практичних знань, навичок та вмінь у галузі біології. Здобуття поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь та розуміння зоологічних дисциплін, що сприяють соціальній стійкості й мобільності випускника на ринку праці, а також дає їм можливість працевлаштування у науково-дослідних установах, об'єктах ПЗФ, реабілітаційних центрах для тварин, зоопарках, державних установах, дотичних до роботи з тваринами, на митниці тощо». Формулювання мети програми повністю відображає її унікальність, та помірно відображає рівень вищої освіти, оскільки згідно Закону України «Про вищу освіту» другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування задач дослідницького та/або інноваційного характеру у певній галузі професійної діяльності. Цілі навчання, вказані у характеристиці освітньої програми, чіткіше відображають рівень вищої освіти. Унікальність програми, підтверджена у бесідах із випускниками та роботодавцями, аналізом ОПП зі спеціальності 091 «Біологія» другого рівня вищої освіти у інших ЗВО України, полягає у набутих здобувачами компетентностях та знаннях різноманіття тваринного світу, його змін та впливу на це людини, засобів протидії біологічним пошкодженням, які виникають внаслідок впливу зообіоти, опануванню підходів до охорони тваринного світу, та як наслідок, соціальної затребуваності та успішного працевлаштування випускників. За існуючою у акредитаційної групи інформацією ОПП «Зоологія» є єдиною в Україні освітньою програмою, що проводить підготовку здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти з поглибленими теоретичними знаннями та практичними навичками, розумінням зоологічних дисциплін. Унікальність програми має вияв у високоспецифічних обов'язкових компонентах ОПП, у особливих фахових компетентностях (ФК11-ФК15), у виняткових ПР (ПР17-ПР20). Мета програми у версії 2023 р. повністю співпадає з метою ОПП, затвердженої у 2020 р., за якою проводилась підготовка здобувачів протягом двох останніх років. Мета програми відповідає місії університету у частині «реалізації освітніх і наукових стандартів» Презентація PowerPoint (lnu.edu.ua) та Концепції освітньої діяльності університету, репрезентованій у Статуті ЛНУ ім. Івана Франка, затвердженому у 2023 р. в частині «підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринках праці фахівців для закладів освіти і наукових установ, державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств усіх форм власності, установ та організацій за освітніми чи науковими програмами на усіх рівнях вищої освіти для присудження ступеня вищої освіти» <https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/institutive-documents/>. На сайті факультету презентовано стратегічні цілі <https://bioweb.lnu.edu.ua/stratetiia-rozvytku>, що передбачають подальше вдосконалення всіх освітніх програм.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Аналіз двох редакцій програми 2020 та 2022 рр., протоколів засідань робочої групи спеціальності (протокол №2 розширеного засідання робочої групи ОПП «Зоологія» другого рівня вищої освіти від 17.02.23.), результати бесід із здобувачами та роботодавцями свідчить про те, що цілі освітньої програми обговорюються, трансформуються з урахуванням інтересів та здобувачів, академічної спільноти, роботодавців та НПП програми. Зокрема, у засіданнях робочої групи брали участь директор Інституту екології Карпат НАН України Данилик І.М., директор регіонального парку «Знесіння» Микітчак Т.І., здобувач вищої освіти за ОПП «Зоологія» Дудлів І.О. Протоколи засідань робочої групи надано гарантом у інформаційній системі Національного агентства. В ході створення нового проекту програми було трансформовано ПРН 17 та з огляду на це, до програми додано нову дисципліну. Результатом співпраці з роботодавцями стало внесення до переліку вибіркових компонентів наступних дисциплін: «Екосистемні послуги: чи коштує це насправді?», «Види тварин на межі зникнення». Працівники кафедри тісно співпрацюють з різними місцевими та закордонними громадськими організаціями, що дає можливість враховувати інтереси громадськості, зокрема Західноукраїнського орнітологічного товариства, Європейського орнітологічного союзу, Українського герпетологічного товариства і WWF Україна; Львівської регіональної громадської організації "Західно-Українська орнітологічна станція".

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

У ході бесід із роботодавцями та під час аналізу документів програми було з'ясовано, що на зустрічах з роботодавцями, наукових конференціях і круглих столах за участі викладачів і студентів кафедри було обговорено основні тенденції розвитку спеціальності на ринку праці. У ході перегляду програми була проведена редагування ПРН, зокрема нова редакція ПР 17 відповідає вимогам суспільства до фахівців, змінним вимогам професії та працевлаштуванню випускників «застосування знання про фауну міст з метою її охорони, експлуатації та відновлення; розрізняти шляхи та особливості формування фауни міста; застосовувати отримані знання для запобігання смертності тварин у містах; давати практичні рекомендації відповідним міським службам для дотримання санітарно-епідеміологічних норм у містах». Співставлення ПРН та освітніх компонентів, що забезпечують їх досягнення встановлено, що зміст ОПП «Зоологія» у редакціях 2020 та 2022 р. демонструє врахування менеджментом програми основних тенденцій розвитку спеціальності. Зокрема такі дисципліни як «Урбозоологія», «Філософія біології», «Біопшкодження», «Функціональна зоологія» свідчать про розуміння напрямку розвитку спеціальності та потреби у фахівцях здатних вирішувати важливі біологічні та соціальні потреби, такі як втрата біологічного різноманіття, інтенсивні зміни клімату, зростання антропогенного навантаження на екосистеми і наростання урбанізації (ПР17, ПР 18, ПР19, ПР20). ЗК 1.1.01 «Інтелектуальна власність і авторське право» задовільняє гостру потребу здобувачів у знаннях про інтелектуальну власність у відповідь на нові соціальні виклики (ПР14). Випускники ОП можуть бути працевлаштованими в науково-дослідних установах, вищих навчальних закладах, органах виконавчої влади, які забезпечують професійну діяльність у сфері екології та охорони довкілля, в об'єктах природно-заповідного фонду України, реабілітаційних центрах, та ін. Під час зустрічей із роботодавцями та випускниками програми з'ясовано, що при формуванні ПРН специфіку західних регіонів України, де зосереджена значна кількість об'єктів природно-заповідного фонду (5 заповідників, 28 національних природних парків, 20 регіональних ландшафтних парків тощо) і створюються нові об'єкти, транскордонні міграційні коридори тварин, спостерігаються інтенсивні процеси інвазії тварин і рослин, що зумовлює необхідність підготовки біологів – фахівців зі збереження біорізноманіття. У процесі підготовки проекту програми проаналізовано наступні ОПП, з підготовки магістрів з біології: Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Pomorski w Slupsku, Uniwersytet Gdański звідки запозичено новітні підходи до оцінки чисельності фауни, запобігання смертності тварин у містах та оцінки біорізноманіття в екосистемах (ПР 17, ПР 19).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Цілі та ПРН двох редакцій ОПП «Зоологія» 2020 та 2023 р. майже ідентичні. У 2023 р. зазнало корекції формулювання ПР 17, а саме: попередня версія «Застосовувати знання про історичний розвиток тваринного світу; розрізняти шляхи та особливості формування фауни екосистем» замінена на «Застосування знання про фауну міст з метою її охорони, експлуатації та відновлення; розрізняти шляхи та особливості формування фауни міста; застосовувати отримані знання для запобігання смертності тварин у містах; давати практичні рекомендації відповідним міським службам для дотримання санітарно-епідеміологічних норм у містах». Цілі та ПРН ОПП «Зоологія» відповідають вимогам стандарту вищої освіти, затвердженого Наказом МОН України у 2019 р., який діяв на момент створення та реалізації ОПП «Зоологія» у редакції 2020 р. ПР1-ПР16 характеризуються повною відповідністю стандарту, а ПР 17 – ПР 20 відображають специфіку програми та розуміння менеджментом програми, членами робочої групи світових тенденцій розвитку спеціальності (стратегій збереження біологічного різноманіття, особливостей охорони та відновлення фауни міст, менеджменту біопшкоджень). Цілі, програмні компетентності та ПРН обох редакцій ОПП відповідають дескрипторам 7-го рівня Національної рамки кваліфікацій. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми реалістично відображає реалізацію досягнення здобувачами ПРН. Зокрема, ПР01-ПР16 забезпечуються дисциплінами циклу

загальної підготовки та циклу професійної та практичної підготовки, а ПР17-ПР20 – спеціалізованими дисциплінами ОПП «Зоологія». У матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми вказано, що здатність працювати у міжнародному контексті (ЗК1) розвивається при вивченні багатьох освітніх компонентів, хоча фактично цій цілі слугує лише 1 дисципліна ПП1.3.04 «Зоогеографія» англійською мовою, інші стосуються лише дотично. Так само, ЗК2 (Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології) розвивається при вивченні дисципліни «Біоінформатика», під час виконання кваліфікаційної роботи та магістерського семінару, а в заявлених у матриці компонентах, специфічних для програми зоологія (ПП 1.3.01-05) ці компетентності є лише дотичними. ЕГ розглядає вказані факти як резерв для покращення ОПП. Таким чином, ОПП «Зоологія» у редакції 2020 р. дозволяє здобувачам досягати програмних результатів, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 091 «Біологія» другого рівня вищої освіти у повному обсязі, а ОПП «Зоологія» (редакція 2023 р.) за відсутності затвердженого стандарту вищої освіти спеціальності 091 «Біологія та біохімія» дозволяє здобути результати навчання, які відповідають вимогам 7-го кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОПП «Зоологія» характеризується яскравою унікальністю, є єдиною в Україні освітньою програмою, що проводить підготовку здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти з поглибленими теоретичними знаннями та практичними навичками, розумінням зоологічних дисциплін, дозволяє здобувачам здобути компетентності та знання різноманіття тваринного світу, його змін та впливу на це людини, засобів протидії біологічним пошкодженням, які виникають внаслідок впливу зообіоти, опануванню підходів до охорони тваринного світу. Унікальність програми має вияв у високоспецифічних обов'язкових компонентах ОПП, у особливих фахових компетентностях (ФК11-ФК15), у виняткових ПР (ПР17-ПР20). Мета програми у версії 2023 р. повністю співпадає з метою ОПП, затвердженої у 2020 р., за якою останні 2 роки проводилась підготовка здобувачів протягом двох останніх років. Цілі ОПП «Зоологія» відповідають місії та стратегії ЗВО, тенденціям розвитку спеціальності, галузевим та регіональним викликам, зокрема: потребі у фахівцях здатних вирішувати важливі біологічні та соціальні проблеми, такі як втрата біологічного різноманіття, інтенсивні зміни клімату, зростання антропогенного навантаження на екосистеми і наростання урбанізації; підготовка фахівців з врахуванням специфіки західних регіонів України, для працевлаштування на об'єктах природно-заповідного фонду.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Немає.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілковита відповідність цілей та ПР стандарту спеціальності, що діяв протягом реалізації ОПП 2020 р. Яскрава унікальність програми, врахування потреб суспільства, тенденцій розвитку спеціальності при формулюванні ПР. Повна відповідність всім підкритеріям.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз обсягу ОПП «Зоологія», що реалізується на другому (магістерському) рівні вищої освіти в ЛНУ, за 2020 р. (https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/OPP_Zoolohiia_-2020.pdf) та 2023 р. (https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/OPP-Zoolohiia_2023.pdf) свідчить, що він становить 90 кредитів ЄКТС. Констатуємо повну відповідність ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту». Затверджений стандарт вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ МОН України від 21.11.2019 №1458). Відповідно до стандарту, не менше 35% обсягу ОП має бути спрямовано для здобуття загальних та фахових

компетентностей. За ОП «Зоологія» у 2020 р. цей показник становив 74% (67 кредитів ЄКТС). В ОПП 2023 року також становить 67 кредитів ЄКТС. Отже, обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти. ОПП «Зоологія» за 2020 та 2023 рр. мають по 20 програмних результатів навчання. ПРН 1-14 в кожній із цих ОПП повністю відповідають стандарту спеціальності 091 Біологія. ПРН 15-20 додані ЗВО, вони відображають специфіку підготовки фахівців за ОП «Зоологія».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Проаналізовано ОПП «Зоологія» другого (магістерського) рівня, за якою навчаються здобувачі ЛНУ за 2020 та 2023 рр. ОПП «Зоологія» за 2020 рік належить до галузі знань 09 Біологія, спеціальності 091 Біологія. Вона затверджена вченою радою ЛНУ (протокол №84/7 від 03.07.2020) та введена в дію з 01.09.2020 наказом голови вченої ради, ректора В.Мельника. ОПП розміщено на сторінці https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/OPP_Zoolohiia_-2020.pdf. ОПП «Зоологія» за 2023 рік реалізується в межах галузі знань 09 Біологія, спеціальності 091 Біологія та біохімія. Вона затверджена на засіданні вченої ради ЛНУ (протокол №46/4 від 26.04.2023) та введена в дію з 01.09.2020. ОПП розміщено на сторінці https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/OPP-Zoolohiia_2023.pdf Обидві ОПП розроблені відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення, перегляду, моніторингу та закриття освітніх програм у Львівському національному університеті імені Івана Франка (<https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/education-programs-rec.pdf>). Перевірено, що зміст обох ОПП є структурованим за семестрами і роками навчання, освітні компоненти, які включено до ОПП є змістовними. Освітні компоненти логічно взаємопов'язані, що дозволяє досягти цілей та наступних програмних результатів навчання: Інтелектуальна власність і авторське право – ПРН02, ПРН03 та ПРН14; Філософія біології – ПРН02, ПРН04-06, ПРН12, ПРН14, ПРН16; Проблемні питання сучасної біології – ПРН04-06, ПРН13-14; Біоінформатика – ПРН01-02, ПРН04-06, ПРН11, ПРН14, ПРН16; Виробнича практика – ПРН01, ПРН03, ПРН08-09, ПРН13-16; Виробнича (переддипломна) практика – ПРН01, ПРН03, ПРН08-14, ПРН16; Кваліфікаційний іспит – ПРН01-20; Кваліфікаційна робота - ПРН01-06; ПРН08-16; Урбозоологія – ПРН01, ПРН04, ПРН06-07, ПРН14, ПРН17-18; Функціональна зоологія – ПРН02, ПРН04, ПРН06-07, ПРН14, ПРН19; Біопошкодження – ПРН02, ПРН04, ПРН06-07, ПРН14, ПРН20; Зоогеографія – ПРН02, ПРН04, ПРН06-07, ПРН14, ПРН17-18; Екологія, раціональне використання та охорона тварин – ПРН02, ПРН04, ПРН06-07, ПРН14, ПРН17, ПРН19; Методологія наукових досліджень в зоології – ПРН01-04, ПРН5, ПРН08-09, ПРН13-15; Магістерський семінар – ПРН01-06, ПРН08, ПРН10-12, ПРН14-15; Курсова робота – ПРН01-04, ПРН06, ПРН08-16. Досягнення програмних результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти (для ОПП 2020 р.) забезпечується виключно обов'язковими освітніми компонентами, включеними до ОПП. Відповідність програмних результатів, кореляція їх із фаховими компетентностями перевірено при аналізі силабусів навчальних дисциплін.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

На думку ЕГ, компоненти навчальних планів, підбрано таким чином, щоб сформувати у здобувачів-магістрів загальні та професійні компетентності для здійснення фахової діяльності в галузі зоології з урахуванням сучасних вимог. За своєю структурою навчальні плани за 2020 (див.: <https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/mahistr-z-bioloiii-zooloh.pdf>) і 2023 (див.: <https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/08/Navchalnyu-plan-OPP-Zoolohiia-2023.pdf>) рр. є однаковими – нормативні навчальні дисципліни циклу загальної підготовки складають по 6 кредитів ЄКТС, циклу професійної та практичної підготовки складають по 61 кредиту ЄКТС, у т.ч. практична підготовка складає по 12 кредитів ЄКТС. Дисципліни самостійного вибору складають по 23 кредити ЄКТС у двох блоках. Дисципліни циклу загальної підготовки та вибором здобувача по 3 кредити ЄКТС та циклу професійної та підготовки – по 20 кредитів ЄКТС. Експертна група, провівши аналіз освітньої програми, встановила, що теоретичний і практичний зміст повністю відповідає предметній області. Обов'язковими професійними компонентами є: Історичний розвиток тваринного світу (у 2023 замінено на Урбозоологію), Функціональна зоологія; Біопошкодження; Зоогеографія; Екологія, раціональне використання та охорона тварин; Методологія наукових досліджень у зоології; Магістерський семінар із зоології та Курсова робота. ОК Зоогеографія викладається англійською мовою. На думку ЕГ, всі освітні компоненти орієнтовані на формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері сучасної зоології спеціальності 091 Біологія (Біологія та біохімія).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОПП «Біологія» за 2020 та 2023 рр. передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами 6-ти ОК в обсязі 23 кредитів ЄКТС (25,5%), що відповідає ст. 62, п. 15 ЗУ «Про вищу освіту». Серед цих 6 ОК один належить до циклу загальної підготовки та 5 – до

циклу професійної та практичної підготовки. Перелік дисциплін вільного вибору на 2023/2024 н.р. з їх силабусами розміщується на сторінці біологічного факультету <https://bioweb.lnu.edu.ua/academics/master>. Серед вибіркових компонентів загальної підготовки здобувачам пропонується зробити вибір однієї з 17 навчальних дисциплін (їх обирають здобувачі 8 освітніх програм спеціальності 091 Біологія (Біологія та біохімія) ЛНУ). У циклі професійної та практичної підготовки дисципліна вільного вибору здобувачів №1 має перелік із 7 навчальних дисциплін; дисципліна вільного вибору №2 – з 6 навчальних дисциплін. Інтерв'ювання здобувачів, які навчаються за ОП «Зоологія» та представників органів студентського самоврядування засвідчило обізнаність щодо процедури вибору дисциплін – здобувачі отримують інформацію від працівників деканату щодо процедури вибору дисциплін; через месенджери – перелік вибіркових дисциплін та їх анотації; здобувачі обізнані про розміщення силабусів цих дисциплін на веб-сайті біологічного факультету (<https://bioweb.lnu.edu.ua/academics/master>). Заяви про обрані дисципліни здобувачі подають до деканату особисто, надсилають в електронному вигляді або подають заявку через відповідну форму через систему «Деканат», про що підтвердили здобувачі. Така система подання заяв, на погляд ЕГ, ускладнює комунікацію. ЕГ було надано копії робочих навчальних планів за 2022/2023 та 2023/2024 н.р., в яких відображено обрані вибіркові дисципліни. Порядок забезпечення індивідуального вибору ОК визначено Положенням про порядок забезпечення вільного вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у ЛНУ https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/reg_free-choice.pdf Відповідно до п. 2.12 Положення, мінімальна чисельність академічної групи для вивчення вибіркової дисципліни за ОС магістра повинна становити не менше 12 ос. Тому мають місце випадки, коли здобувачі вивчають навчальну дисципліну, обрану більшістю. Під час інтерв'ювання здобувачі, вказували, що бажали б вивчати мати більше дисциплін професійного спрямування у вибірково-вільному циклі. Результати опитування здобувачів ОП «Зоологія» (<https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/Zovnish.-Zoolohiia.pdf>) свідчать, що 50% цілком задоволені можливістю вибору дисциплін з пропонованого переліку, 33% - радше задоволені та 17% - радше не задоволені. В ЛНУ навчання здобувачів здійснюється за індивідуальним навчальним планом студента, що передбачено п. 3.13 Положення про організацію освітнього процесу в ЛНУ. Під час інтерв'ювання ЕГ було продемонстровано індивідуальний навчальний план студента в електронній системі «Деканат».

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Перевірка ОПП, навчальних планів дозволяє констатувати, що вони передбачають проходження практичної підготовки, яка формує компетентності здобувачів вищої освіти, необхідні для подальшої професійної діяльності. Навчальними планами і 2020 (<https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/mahistr-z-biologhii-zooloh.pdf>) і 2023 (<https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/08/Navchalnyy-plan-OPP-Zoolohiia-2023.pdf>), і ОПП передбачено практичну підготовку здобувачів у вигляді виробничої (6 кредитів ЄКТС) і виробничої (переддипломної) (6 кредитів ЄКТС) практик. На веб-сайті біологічного факультету оприлюднено програми цих практик (<https://bioweb.lnu.edu.ua/academics/master>). Проходження здобувачами практик регулюється Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти ЛНУ імені Івана Франка https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/reg_practice.pdf Базами практик для здобувачів ОПП «Зоологія» є Інститут екології Карпат НАНУ, Інститут біології тварин НААН України, Державний природознавчий музей НАНУ, РЛП «Знесіння» та ін. З цими установами укладено договори про співпрацю (надано ЕГ за запитом). Ефективність проходження здобувачами практик підтвердили під час спілкування керівники згаданих установ (Іван Данилик, Юрій Салига, Тарас Яницький, Тарас Микитчак). У матриці забезпечення ПРН проходження практик передбачає досягнення відповідних ПРН, що є логічним та відповідає змісту практик. Отримані дані дозволяють зробити висновок, що практична підготовка здобувачів відбувається на високому рівні та дозволяє у повній мірі здобути необхідні компетентності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

На ОПП створено умови для набуття здобувачами усіх соціальних навичок, які визначені у Стандарті для другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальність 091 Біологія та закріплені в ОП. Серед обов'язкових та вибіркових дисциплін ОПП Зоологія є необхідні для створення у студентів навичок соціальної комунікації. Аналіз силабусів дисциплін Проблемні питання сучасної біології, Методологія наукових досліджень у зоології, Магістерський семінар із зоології, Біоінформатика, а також спілкування із здобувачами підтверджують набуття компетентностей, пов'язаних із критичним мисленням, здатністю застосовувати знання в практичних ситуаціях, вміння вирішувати складні проблеми, вміння пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, використання інформаційних та комунікаційних технологій. Соціальні навички також формуються у здобувачів вищої освіти під час проходження практик, що підтвердив під час інтерв'ю директор Інституту біології тварин НААН України Юрій Салига. На біологічному факультеті діє Наукове товариство біологів для студентів <https://bioweb.lnu.edu.ua/naukove-tovarystvo-biologhiv>. Голова студентського самоврядування ЛНУ Анжеліка Кульчицька підтвердила формування soft skills шляхом активного залучення здобувачів вищої освіти до волонтерських акцій, культурних і спортивних заходів; а також пропонованих відділом кар'єрного розвитку та співпраці з бізнесом заходів під назвою «Дні кар'єри ЄС». Під час інтерв'ювання Ірина Сновидович, керівник відділу кар'єрного розвитку та співпраці з бізнесом, розповіла про організацію і проведення різноманітних тренінгів та зустрічей для здобувачів, які формують soft skills. Для набуття соціальних навичок здобувачі мають можливість відвідувати низку гуртків та творчих колективів, що діють при ЛНУ. Результати проведених зустрічей дозволяють стверджувати, що основні компетентності та соціальні навички soft skills забезпечуються.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Відповідний професійний стандарт наразі не розроблено.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Загальний обсяг ОПП – 90 кредитів ЄКТС. Згідно з навчальними планами, оприлюдненими на сайті біологічного факультету ЛНУ (<https://bioweb.lnu.edu.ua/academics/master>) навчання на ОПП Зоологія триває 3 семестри. У навчальних планах за 2020 і 2023 рр. у I семестрі передбачено 25 кредитів ЄКТС, у II семестрі – 35 кредитів ЄКТС. Це не протирічить п. 3.3 Положенню про організацію освітнього процесу у ЛНУ (<https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/S22C-6e18062115060-1.pdf>) – навантаження одного року навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС. Пояснення причин нерівномірного розподілу навчального навантаження між семестрами гарантом ОП Андрієм Бокотеем під час інтерв'ювання надано не було. У I семестрі передбачено вивчення 7 нормативних дисциплін, у II – 4-х нормативних, курсової роботи, практики та 3-х вибіркового дисциплін; у II семестрі – 3-х вибіркового дисциплін, практики та написання кваліфікаційної роботи. Таким чином, у II семестрі здобувачі мають 9 контрольних заходів (проти 7 у I семестрі), що підтверджує нерівномірне навчальне навантаження між I і II семестрами. Розклад занять для здобувачів розміщено на веб-сайті біологічного факультету (<https://bioweb.lnu.edu.ua/students/rozklad-ispitiv>). Здобувачі на ОПП на 1 курсі навчаються 4 дні на тиждень, разом 18 годин. У цій частині освітній процес на ОПП відповідає Положенню про організацію освітнього процесу, згідно з яким навчальний день має тривати не більше 8 академ. год. (4 пари), а навчальний тиждень – не більше 40 академ. год. Канікули упродовж 1-го року навчання – 10 тижнів, що також відповідає згаданому Положенню (п. 5.1 – не менше 8 тижнів). Згідно з п.4.6 Положення, навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 від загального обсягу навчального часу, відведеного на вивчення конкретної дисципліни. Аналіз навчальних планів та робочих навчальних планів за 2022/2023, 2023/2024 н.р., наданих ЕГ за запитом, дозволив констатувати що ця вимога на ОПП виконана. Частка годин, що відводиться на аудиторні заняття з різних дисциплін становить 32-40%, найбільша вона для освітніх компонентів професійної та практичної підготовки. Загалом окремі освітні компоненти реалістично відбивають фактичне навантаження здобувачів, і є відповідними для досягнення цілей та ПРН. За ОПП Зоологія навчальним планом передбачено проведення лабораторних занять лише з 1 ОК (Біоінформатика). На думку гаранта ОП Андрія Бокотея, це не заважає досягати ПРН, пов'язаних із практичними навичками, оскільки здобувачі їх також набувають під час проходження практик та підготовки кваліфікаційної роботи. За результатами вивчення навчальних дисциплін в ЛНУ проводиться опитування здобувачів, яке включає рівень задоволеності щодо розподілу годин між лекціями, практичними та самостійною роботою. Спілкування зі здобувачами під час інтерв'ювання показало відсутність скарг щодо навантаження та на обсяг самостійної роботи.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти на ОП Зоологія» не здійснюється. Проте у структурі ЛНУ наявний відділ дистанційної та дуальної освіти. Під час зустрічі з адміністративним персоналом, представниця цього відділу повідомила ЕГ, що Університет активно працює над впровадженням дуальної форми освіти та перебуває на стадії підписання угод з обласним центром зайнятості та ІТ компаніями.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

На думку ЕГ, сильними сторонами ОП є: - всі освітні компоненти орієнтовані на формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері біології із врахуванням унікальності освітньої програми «Зоологія»; – широкий вибір баз практик, тісна співпраця із керівниками базових установ дає змогу ЗВО успішно реалізовувати здобувачу індивідуальну освітню траєкторію, глибше опанувати окремі компетентності, а також сприяє подальшому працевлаштуванню; - створення для здобувачів широких можливостей для розвитку здатності спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері усно і письмово; - залучення у ЗВО здобувачів до різного роду акцій, тренінгів та зустрічей сприяє ефективному формуванню soft skills, таких як формування лідерських якостей, вміння працювати в команді тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкою стороною ОП, що впливає із загальноінституційної практики, є звужена можливість формування індивідуальної траєкторії навчання для здобувачів внаслідок обмеження щодо мінімальної групи у 12 осіб під час вибору дисциплін варіативної складової. Рекомендації щодо удосконалення: - протягом 2023/2024 н.р. розглянути можливість розширення вибору здобувачами навчальних дисциплін між факультетами; - декану біологічного факультету протягом 2023/2024 н.р. створити на факультеті єдиний перелік вибіркового дисциплін, який не обмежує вибір дисципліни у певному семестрі; - запровадити єдину систему вибору дисциплін в електронному вигляді; - гаранту ОП протягом 2023/2024 н.р. розглянути можливість збільшення кількості лабораторних занять на ОПП для кращого формування практичних навичок.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ дійшла до висновку, що у цілому освітня діяльність за ОП Зоологія відповідає визначеному критерію: Обсяг ОПП та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти та стандарту вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія, реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Зміст ОП Зоологія має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми відповідає предметній області спеціальності 091 Біологія (091 Біологія та біохімія). Структура ОП загалом передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством з певними зауваженнями та рекомендаціями. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. Таким чином, підкритерії: 2.7 і 2.9 – не застосовуються на ОП; 2.1, 2.2, 2.3, 2.5, 2.6 і 2.8 цілком відповідають вимогам, проте вони не мають інноваційного/взірцевого характеру; підкритерій 2.4 – відповідає частково. Надані рекомендації дозволять програмі стати кращою. Це дало змогу ЕГ підтвердити загалом відповідність Критерію 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОП Зоологія, що реалізується на другому (магістерському) рівні вищої освіти в ЛНУ, є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Правила прийому щорічно оновлюються та вчасно оприлюднюються на веб-сайті ЗВО. За 2023 рік доступні за посиланням: <https://admission.lnu.edu.ua/guide/guidelines-for-admission/>

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступ на навчання до ЛНУ імені Івана Франка відбувається згідно з Правилами прийому до Львівського національного університету імені Івана Франка (<https://admission.lnu.edu.ua/guide/guidelines-for-admission/>). Вступ на ОП Зоологія спеціальності 091 Біологія (Біологія та біохімія) здійснюється на базі диплома бакалавра або магістра (спеціаліста іншої спеціальності). У 2022 р. конкурсний відбір для здобуття ступеня магістра за ОП Зоологія здійснювався за результатами фахового іспиту з урахуванням розгляду мотиваційних листів. У 2023 році правилами прийому передбачений вступ за умови успішного складання єдиного вступного випробування з іноземної мови (ЄВІ) та фахового випробування. Правила прийому на навчання за ОП враховують особливості самої ОП. Для спеціальності 091 Біологія та біохімія розроблено програму фахового випробування; її оприлюднено на сайті ЛНУ <https://admission.lnu.edu.ua/for-undergraduate-students/programs-of-entrance-examinations/> Програма серед 8 блоків містить блок питань із зоології. На думку відповідального секретаря приймальної комісії Наталії Міщук, єдина програма для всіх ОП спеціальності 091 Біологія та біохімія враховує особливості кожної ОП та дозволяє здобувачам подати заяву на вступ одночасно на декілька ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Прикладів визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО на даній ОПП не було. Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, регулюються наступними положеннями, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу на офіційному сайті Університету (<https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/education-process/>): «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Львівському національному університеті імені Івана Франка», «Положенням про порядок визнання здобутих в іноземних вищих навчальних закладах документів про вищу освіту Львівським національним університетом імені Івана Франка». Перезарахування навчальних дисциплін з попереднього місця навчання здійснюється шляхом порівняння та визнання кредитів на підставі поданої академічної довідки. При інтерв'юванні здобувачів ОПП встановлено, що вони ознайомлені з наявними можливостями визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, академічної мобільності і положеннями ЗВО, які регулюють такі процедури.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регламентується «Порядком визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/reg_inf-educations-results.pdf)», який доступний всім здобувачам. Застосування цього положення, а саме визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті за ОПП Зоологія не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Варто відзначити можливість студентів реалізувати своє право на академічну мобільність, яка регламентується порядком реалізації права на академічну мобільність. Правила прийому на навчання та вимоги до вступників враховують особливості освітньої програми, є чіткими та зрозумілими, оприлюднені на офіційному сайті ЗВО. Вони враховують особливості ОП. У ЗВО діють положення, які регламентують порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, а також надання їм академічної відпустки; порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін, неформальну освіту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

В ЛНУ розроблений «Порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти», який доступний всім стейкхолдерам, однак, ці правила мало відомі учасникам освітнього процесу. Рекомендується гаранту ОП протягом 2023/2024 н.р. активізувати роботу щодо інформування здобувачів про можливості перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти. Можливо, Університету корисно запровадити практику короткострокових курсів або семінарів щодо практики перезарахування.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Враховуючи повну картину організації освітнього процесу, ЕГ дійшла до висновку, що у цілому освітня діяльність за ОП Біофізика відповідає визначеному критерію: в ЛНУ розроблено та оприлюднено на веб-сайті Правила прийому; вони враховують особливості даної ОП; розроблено та оприлюднено нормативні документи щодо визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, а також отриманих у неформальній освіті. У той же час, слабка обізнаність здобувачів щодо можливості перезарахування результатів навчання здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти, відсутність випадків визнання результатів

навчання, не дозволяє оцінити дану ОПП як взірцеву. Надані рекомендації дозволять програмі стати кращою. Це дало змогу ЕГ підтвердити загалом відповідність Критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми організації освітнього процесу і види навчальних занять визначає Положення про організацію освітнього процесу у ЛНУ ім. І. Франка (п. 4, <https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/S22C-6e18062115060-1.pdf>). Детально форми навчання представлені у силабусах окремих ОК (<https://bioweb.lnu.edu.ua/academics/master>). Наразі навчальний процес у магістрів реалізується в змішаному форматі (<http://surl.li/mesbe>). Задля досягнення заявлених в ОПП цілей і ПРН використовують: навчальні заняття (лекції, практичні, лабораторні, консультації), самостійну роботу, практичну підготовку, контрольні заходи (поточний і семестровий контроль). НПП мають можливість творчо наповнювати і змінювати зміст дисциплін, самостійно обирати методи навчання (інноваційні, проблемні, частково-пошукові), проводити заняття із застосуванням сучасних технологій тощо. При викладанні створюється навчально-дослідницьке середовище, зорієнтоване на творчий діалог, дискусію, розвиток критичного мислення. Варто відмітити переважання практичних занять, порівняно з лабораторними (лише ОК Біоінформатика) в навчальному плані (<http://surl.li/ncgat>, <http://surl.li/ncgbl>), що на думку членів ЕГ є недостатнім для отримання навичок роботи з лабораторними приладами і обладнанням, оскільки практичні заняття переважно проводять у формі семінарів. При бесіді НПП пояснили вибір таких форм навчання необхідністю пристосування до умов дистанційного формату у період пандемії COVID-19 і воєнного стану. Практичні навички здобувачі отримують на виробничій практиці при виконанні кваліфікаційної роботи. Значна частка часу припадає на самостійну роботу в межах окремих дисциплін (60-68%), але у силабусах не завжди акцентується увага на особливостях її виконання і оцінювання. Студентоцентрований підхід та принципи академічної свободи у ЗВО регламентовані Положенням про організацію освітнього процесу у ЛНУ ім. І. Франка, Положенням про порядок забезпечення вільного вибору здобувачами ВО навчальних дисциплін у ЛНУ ім. І. Франка, Положенням про Центр забезпечення якості освіти ЛНУ ім. І. Франка і Статутом ЗВО. Вибір НПП форм і методів навчання, а також вибір здобувачами ВО дисциплін вільного вибору, наукових керівників і теми для виконання курсової і магістерської роботи, бази практики, право на академічну мобільність, участь в удосконаленні ОПП відповідає принципам академічної свободи і студентоцентрованому підходу. Здобувачі мають вільний доступ до ОПП, силабусів, системи Moodle (<https://e-learning.lnu.edu.ua/login/index.php>). Результати останнього опитування здобувачів (<http://surl.li/ncgbr>), свідчать переважно про задоволеність формами (методами) проведення лекцій (33,3% цілком задоволені, 50% радше задоволені, 16,7% радше не задоволені), практичних/лабораторних занять (16,7%, 83,3%, 0% відповідно), забезпеченням теоретичної (33,3%, 50%, 16,7% відповідно) і практичної підготовки (16,7%, 66,7%, 16,7% відповідно), але дані попередніх опитувань не оприлюднені.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ОПП, в якій висвітлені цілі навчання, зміст і програмні результати розміщені у вільному доступі на сторінці біологічного факультету ЛНУ ім. І. Франка в розділі «Навчання – Магістр – ОПП» <https://bioweb.lnu.edu.ua/academics/master>. Зміст окремих ОК, форма, порядок і критерії оцінювання представлені у силабусах на сторінці біологічного факультету в розділі «Навчання – Магістр – Силабуси та програми курсів» <https://bioweb.lnu.edu.ua/academics/master> та доводиться до здобувачів в усній формі на перших заняттях. Більшість навчальних курсів представлені на платформі Moodle <https://e-learning.lnu.edu.ua/login/index.php>, доступ до яких здійснюється через корпоративну пошту. Інформацію щодо особливостей виконання курсових і магістерських робіт здобувачі додатково отримують від наукового керівника. Інформація про окремі ОК, викладання яких забезпечують різні кафедри біологічного факультету також міститься в розділі «Навчальні курси» і «Методичні матеріали» <https://bioweb.lnu.edu.ua/about/departments>. Особливості контролю та оцінювання знань здобувачів відображено в положеннях ЗВО, які є у вільному доступі: Положення про організацію освітнього процесу у ЛНУ ім. І. Франка <https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/S22C-6e18062115060-1.pdf>, Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти ЛНУ ім. І. Франка https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/reg_education-results.pdf. Варто відмітити, що не всі силабуси навчальних дисциплін містять ПРН, ЗК та ФК (СК) згідно з матрицею у відомостях СО та ОПП (наприклад, Філософія біології). Під час інтерв'ю здобувачі не висловлювали незадоволення щодо рівня їхньої поінформованості про зміст, ПРН і критерії оцінювання окремих ОК. Про особливості ОПП здобувачі мають можливість попередньо дізнатися із електронних ресурсів ЗВО. Під час бесід зі здобувачами вищої освіти і НПП підтверджено, що інформація щодо цілей, змісту й очікуваних результатів навчання, порядку критеріїв оцінювання у межах окремих ОК надається одразу після вступу до магістратури і на початку викладання окремих дисциплін. Ця інформація міститься в ОПП https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/OPP_Zoolohiia_-2020.pdf, https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/OPP-Zoolohiia_2023.pdf та силабусах <https://bioweb.lnu.edu.ua/academics/master>, розділ «Силабуси та програми курсів». Результати опитування здобувачів <http://surl.li/ncgbr> свідчать про задоволеність забезпечення доведення до відома критеріїв оцінювання знань (50% цілком задоволені, 50% радше задоволені).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

При реалізації ОПП значна увага приділяється науково-дослідній компоненті. ОПП забезпечує підготовку здобувачів ВО до роботи в установах МОН, НАН, Міністерстві захисту довкілля та природних ресурсів України й інших структурах https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/OPP-Zoolohiia_2023.pdf, https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/OPP_Zoolohiia_-2020.pdf, тому значний час відводиться на опанування сучасних методів наукових досліджень у галузі зоології та виконанню власного наукового дослідження. Бесіда з фокус-групами й аналіз матеріалів СО показали, що здобувачі ВО знайомляться з формами правової охорони інтелектуальної власності й авторського права, методологією наукового дослідження та/або виконують власне наукове дослідження в межах таких обов'язкових ОК ОПП 2020, 2023 рр.: Інтелектуальна власність і авторське право, Методологія наукових досліджень у зоології, Магістерський семінар із зоології, Курсова робота, Виробнича практика, Виробнича (переддипломна) практика, Кваліфікаційна робота. Тема курсової роботи затверджується на засіданні випускової кафедри, а магістерської - обирається здобувачем після консультацій з науковим керівником і затверджується вченою радою біологічного факультету. Здобувачі та НПП можуть використовувати матеріально-технічну базу біологічного факультету і бази виробничої практики. Окремі здобувачі ОПП залучені до НДР кафедри / міжнародних проєктів при виконанні кваліфікаційних робіт (наприклад, тема в межах робочого часу викладачів «Трансформація оселищ і її вплив на зообіоту заходу України за сучасних умов кліматичних змін», № ДР 0122U200481). Тематика НДР, які виконуються на біологічному факультеті представлена за посиланням: <https://bioweb.lnu.edu.ua/research/state-budget-researches>. Виконання НДР регулюється Положенням про порядок виконання НДР у ЛНУ ім. І. Франка та іншими положеннями про науково-дослідну діяльність <https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/research-documents/>. В ЗВО діє Наукове товариство студентів, здобувачів, докторантів і молодих вчених <http://surl.li/ncbmf>, на біологічному факультеті функціонує Наукове товариство біологів <https://bioweb.lnu.edu.ua/naukove-tovarystvo-biolohev>. За даними відомостей СО здобувачі ВО публікують результати власних наукових досліджень під керівництвом НПП (2023 р. – 2 тез міжнародної та 1 всеукраїнської конференції, 2022 р. – 1 наукова стаття, DOI: 10.26881/oahs.2022.1.01). Наявність апробації на момент захисту кваліфікаційної роботи враховується при оцінюванні у категорії інші показники - 15 балів, <https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/Kvalifikatsiy-na-robotu.pdf>. Дані сайту біологічного факультету <https://bioweb.lnu.edu.ua/about/staff> та Табл. 2 відомостей про СО містять інформацію про наукові здобутки НПП, задіяних до реалізації ОПП. Отже, при реалізації ОПП ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Процес створення, перегляду і реалізації ОПП регулюється Методичними рекомендаціями щодо розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та закриття ОП у ЛНУ ім. І. Франка <http://surl.li/fkphb>. Ініціаторами оновлення ОПП є як здобувачі, так і НПП. Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у ЛНУ ім. І. Франка <http://surl.li/bfoei> всі навчальні дисципліни забезпечуються робочими і навчальними програмами, а з 2020 р. передбачено силабуси https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/reg_syllabus.pdf, де чітко визначено цілі, зміст, критерії оцінювання. Змістове наповнення навчальних курсів є авторським <http://surl.li/djyux>. Задля уникнення дублювань, урахування міждисциплінарних зв'язків і забезпечення професійної спрямованості змісту ОПП, перед початком навчального року силабуси оновлюють, розглядають, погоджують гарантом ОПП і затверджують на засіданні кафедр <https://bioweb.lnu.edu.ua/academics/master>. Навчальні дисципліни представлені і в системі Moodle <https://e-learning.lnu.edu.ua/login/index.php>. При оновленні змісту ОК враховуються як нові літературні дані, так і результати власних наукових досліджень, міжнародних проєктів, участь у конференціях, семінарах, результати стажувань тощо. Наприклад, проф. А.А. Бокотей, враховує результати міжнародного проєкту Ciconia-Ukraine при оновленні ОК Функціональна зоологія; доц. Б.О. Осташ, ОК Біоінформатика, автор підручника з Біоінформатики <http://surl.li/nkvjz> і статей <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57190812609>, доц. І.В. Бродяк, ОК Проблемні питання сучасної біології, співавтор підручника Функціональна біохімія <http://surl.li/nkvjg>, який є в списку літератури до курсу. Результати стажування доц. І.С. Хамар у Державному природознавчому музеї НАН України на тему "Освоєння нових методів дослідження фауни" враховано при оновленні змісту ОК Функціональна зоологія і Методологія наукових досліджень у зоології; досвід участі у XX Міжнародній науковій конференції 100 років реституції зубрів (Варшава, Польща) доц. О.С. Решетило враховано в ОК Зоогеографія і Методологія наукових досліджень у зоології; доц. К.М. Назарук оновила ОК Біопозшкодження за результатами участі у тренінгу Управління та захист екологічних коридорів (WWF Україна, 2021). Разом із тим, силабуси окремих ОК містять застарілу літературу (наприклад, Методологія наукових досліджень у зоології, Екологія, раціональне використання та охорона тварин, Зоогеографія, Функціональна зоологія, Урбозоологія, Виробнича (переддипломна) практика і Виробнича практика), хоча у зразку силабусу Методичних рекомендацій порядку розробки силабусу навчальних дисциплін у ЛНУ ім. І. Франка, зазначено, що варто використовувати літературу останніх 5 років. При аналізі силабусів виявлено наявність деяких відмінностей їх оформлення (наприклад, в ОК Філософія біології не вказано ЗК, СК/ФК, ПРН згідно з ОПП; не завжди представлено перелік питань для самостійної роботи тощо). Опитування фокус-груп підтвердило факти оновлення ОК і ОПП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В ЛНУ ім. І. Франка функціонує відділ міжнародних зв'язків <https://international.lnu.edu.ua/>, на сторінці якого міститься інформація щодо отримання стипендій для стажування магістрів <http://surl.li/nccdj>, <http://surl.li/fcssu>, перелік укладених угод <http://surl.li/fwccs>, Європейські програми і проекти, зокрема, Erasmus+ <http://surl.li/nkwzu> й інша актуальна інформація. Стратегія розвитку ЛНУ ім. І. Франка на 2021-2025 рр. передбачає інтеграцію НПП і здобувачів у міжнародне середовище. Інтеграція ЗВО до світової наукової й освітньої спільноти здійснюється шляхом участі у міжнародних проектах, закордонних стажуваннях, літніх школах, конференціях, викладанні у закордонних ЗВО і запрошенні закордонних лекторів, продовженні навчання здобувачів у закордонних ЗВО тощо. Порядок реалізації права на міжнародну академічну мобільність як НПП, так і здобувачів, й інші аспекти міжнародної співпраці відображені у Положенні про порядок реалізації міжнародних проектів, грантів і договорів у ЛНУ ім. І. Франка <http://surl.li/bftfp>, Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність у ЛНУ ім. І. Франка <http://surl.li/nccbt>, Положенні про визнання та перезарахування результатів навчання учасників академічної мобільності у ЛНУ ім. І. Франка <http://surl.li/dpqxe>. Відомості щодо участі НПП у міжнародних проектах відображені на сайті біологічного факультету <http://surl.li/nccco>, <http://surl.li/nccda>, <https://bioweb.lnu.edu.ua/about/international-cooperation>. На біологічному факультеті регулярно проходять конференції, семінари й інші заходи міжнародного рівня. Під час зустрічей ЕГ отримала підтвердження про те, що студенти мають можливість реалізувати своє право на міжнародну академічну мобільність і обізнані щодо наявних можливостей. Однак, участь здобувачів у програмах академічної мобільності недостатньо активна. НПП мають значні успіхи у напрямку інтеграції ЗВО до міжнародної спільноти. Наприклад, проф. А.А. Бокотей (ОК Урбозоологія, Функціональна зоологія, Методологія наукових досліджень у зоології, h-індекс=3 у Scopus) керує проектом Ciconia-Ukraine (Ліхтенштейн); доц. О.С. Гнатина (h-індекс=2) у 2022 р. отримала індивідуальний грант Short-Term Scientific Mission. COST Action CA18239, співвиконавець колективного проекту NCN Sonatina 4 Konsekwencje regul Bergmanna i Allena dla nisz ekologicznych: badania globalnego zgrupowania dzięciołów 2020/36/C/NZ8/0047 (Польща); доц. І.В. Шидловський співвиконавець міжнародного проекту LIFE17 NAT/PL/000015 Імплементация державної програми охорони баранця великого – етап 1 у Польщі (2021); проф. В.В. Манько (ОК Філософія біології, h-індекс=4) бере участь у виконанні міжнародних проектів (Інститут біомедичних досліджень Novartis, США); проф. Н.О. Сибірна, яка є укладачем силабусу ОК Проблемні питання сучасної біології має h-індекс=12, а викладач цього ОК згідно табл. 2 відомостей СО, доц. І.В. Бродяк має h-індекс=5; проф. Б.О. Осташ (ОК Біоінформатика) має h-індекс=24.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Під час реалізації ОПП «Зоологія» ЛНУ ім. І. Франка дотримується студентоцентрованого підходу (вибір здобувачами дисциплін вільного вибору, наукових керівників, теми для виконання курсової і магістерської роботи, бази практики, право на академічну мобільність, участь в удосконаленні ОПП) та принципів академічної свободи. На сайті ЗВО представлена інформація щодо цілей, змісту і програмних результатів навчання, порядку і критеріїв оцінювання (ОПП, навчальний план, силабуси окремих ОК та програма кваліфікаційного іспиту). Під час реалізації освітнього процесу за ОПП ЛНУ ім. І. Франка забезпечує поєднання навчання та досліджень. Здобувачі ОПП залучені до виконання НДР кафебри (№ ДР 0122U200481 Трансформація оселищ і її вплив на зообіоту заходу України за сучасних умов кліматичних змін) при виконанні кваліфікаційних робіт та публікують результати власних наукових досліджень під керівництвом НПП. Щороку НПП оновлюють зміст окремих ОК з урахуванням сучасних наукових досягнень і практик, зокрема результатів власних досліджень, участі в міжнародних проектах (ОК Функціональна зоологія, Біоінформатика, Проблемні питання сучасної біології), стажуваннях, науково-практичних конференціях, тренінгах тощо (ОК Функціональна зоологія, Методологія наукових досліджень у зоології, Зоогеографія, Біопошкодження) та інтересів здобувачів ОПП. Інтернаціоналізація ЗВО забезпечується участю у міжнародних проектах, наукових заходах, стажуваннях, академічній мобільності, оприлюдненням власних наукових результатів учасниками освітнього процесу на міжнародних конференціях та у міжнародних рецензованих наукових виданнях. НПП мають значні успіхи у напрямку інтеграції ЗВО до міжнародної спільноти: професор А.А. Бокотей – керівник міжнародного проекту Ciconia-Ukraine (Ліхтенштейн); доцент О.С. Гнатина – співвиконавець колективного проекту NCN Sonatina 4 Konsekwencje regul Bergmanna i Allena dla nisz ekologicznych: badania globalnego zgrupowania dzięciołów 2020/36/C/NZ8/0047 (Польща); доцент І.В. Шидловський – співвиконавець міжнародного проекту LIFE17 NAT/PL/000015 Імплементация державної програми охорони баранця великого – етап 1 у Польщі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

При аналізі силабусів ОК виявлено наявність деяких відмінностей їх оформлення. Рекомендуємо до нового навчального року привести у відповідність оформлення окремих силабусів за ОПП згідно з діючими у ЗВО рекомендаціями (оновити перелік рекомендованої літератури, за відсутності додати перелік питань для самостійної роботи, узгодити результати навчання з навчальної дисципліни з ЗК, ФК та ПРН в ОПП). Враховуючи, що в ЛНУ ім. І. Франка створені необхідні умови для інтернаціоналізації здобуття вищої освіти та дослідницької роботи, рекомендуємо інформувати і мотивувати магістрів ОПП до участі у програмах академічної мобільності (систематично). Рекомендуємо залучати здобувачів вищої освіти до виконання окремих завдань у межах діючих у ЗВО НДР та/або міжнародних проектів (систематично).

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОПП «Зоологія» загалом відповідає вимогам Критерію 4. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених цілей і ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу і принципам академічної свободи (відповідність підкритерію 4.1). Учасники освітнього процесу своєчасно отримують доступну і зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК (відповідність підкритерію 4.2). ЛНУ ім. І. Франка забезпечує поєднання навчання і досліджень (відповідність підкритерію 4.3). НПП оновлюють зміст ОК з урахуванням наукових досягнень і сучасних практик, в тому числі результатів власних досліджень (відповідність підкритерію 4.4). Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією ЗВО, однак здобувачі ВО не беруть активної участі у програмах академічної мобільності (неповна відповідність підкритерію 4.5). ЕГ прийшла до висновку, що Критерій 4 відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контрольні заходи за ОПП передбачають поточний (у тому числі - модульний) і підсумковий (семестровий, заміри залишкових знань і державна атестація) контроль, що регламентується Положенням про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів ВО ЛНУ ім. І. Франка (<http://surl.li/bganv>) і Положенням про організацію освітнього процесу у ЛНУ ім. І. Франка (п. 7, 9, <http://surl.li/bfoei>). Форми контрольних заходів відображені в ОПП і силабусах окремих ОК. Форми контрольних заходів і критерії оцінювання ПРН за кожним ОК ОПП містяться в заздалегідь оприлюднених силабусах і програмах курсів на сайті біологічного факультету (<https://bioweb.lnu.edu.ua/academics/master>). Від 2020 р. введено в дію Тимчасовий порядок організації та проведення заліково-екзаменаційної сесії і атестації здобувачів ВО із застосуванням дистанційних технологій у ЛНУ ім. І. Франка (<http://surl.li/ahorp>). Під час бесіди зі здобувачами з'ясовано, що форми контрольних заходів і критерії оцінювання чіткі, зрозумілі, оприлюднюються заздалегідь та доводяться до відома здобувачів на першому занятті. Запропоновані форми контролю в цілому дозволяють перевірити досягнення заявлених ПРН за ОПП. Однак в окремих силабусах не завжди відображено перелік питань для самостійної роботи. Семестровий контроль проводять з усіх навчальних дисциплін у вигляді семестрового екзамену, заліку чи диференційованого заліку. Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у ЛНУ ім. І. Франка (п. 7.12) «максимальна кількість балів при оцінюванні знань студента з навчальної дисципліни, що завершується екзаменом, диференційованим заліком становить: за поточну успішність - 50 балів, за екзамен, диференційований залік - 50 балів; з дисципліни, що завершується заліком поточна успішність становить 100 балів». Терміни проведення екзаменаційної сесії визначають у наказі Ректора (<http://surl.li/nccrj>), розклад заліків і екзаменів оприлюднюються заздалегідь на сайті біологічного факультету (<https://bioweb.lnu.edu.ua/students/rozklad-isytyiv>). Валідність завдань екзаменаційних білетів забезпечується їх попереднім обговоренням і затвердженням на засіданні кафедри, програма кваліфікаційного іспиту (<http://surl.li/nchfs>, <http://surl.li/nchfu>) також затверджується Вченою радою біологічного факультету, переглядається щорічно. Результати поточного і підсумкового контролю доводяться до відома здобувачів, зокрема і через систему «Деканат» (<https://dekanat.lnu.edu.ua/>). Результати опитування здобувачів (<http://surl.li/ngcgr>) свідчать про задоволеність забезпечення доведення до відома критеріїв оцінювання знань (50% цілком задоволені, 50% радше задоволені, 0% радше не задоволені), запропонованими критеріями оцінювання (16,7%, 83,3%, 0% відповідно), формами поточного і проміжного контролю (33,3%, 50%, 16,7% відповідно) і формами контролю знань на іспитах (33,3%, 66,7%, 0% відповідно). Про незадоволеність формами контрольних заходів і критеріями оцінювання при опитуванні фокус-груп здобувачі не повідомляли.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

ОПП «Зоологія» 2020 р. (https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/OPP_Zoolohiia_-2020.pdf) та 2023 р. (https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/OPP-Zoolohiia_2023.pdf) відповідає вимогам стандарту вищої освіти 2019 року за спеціальністю 091 «Біологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, введеного в дію наказом МОН України № 1458 від 21.11.2019, згідно з яким атестація здобувачів здійснюється у формі атестаційного екзамену (ПП1.2.05 в ОПП) та публічного захисту кваліфікаційної роботи (ПП1.2.06 в ОПП). Програма кваліфікаційного іспиту 2023 р. містить питання з 10 обов'язкових ОК (<https://bioweb.lnu.edu.ua/wp->

content/uploads/2023/09/Prohrama-kvalifikatsiyonoho-ispytu.pdf), 2022 р. – з 8 (https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/Prohrama-kvalifikatsiyonoho-ispytu_2022.pdf, за винятком дисциплін циклу загальної підготовки: ЗК1.1.01 та ЗК1.1.02). Екзаменаційна робота містить 25 тестових завдань, що мають по 4 варіанти відповіді, з яких лише 1 вірний. Вимоги до кваліфікаційної роботи представлені за посиланням: <https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/Kvalifikatsiyina-robota.pdf>, <https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/Kvalifikatsiyina-robota-1.pdf>, https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/Oformlennia-kursovykh-dyplomnykh-i-mahisterskykh-robot_metodychni-vkazivky.pdf

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Положення про організацію освітнього процесу у ЛНУ ім. І. Франка, п. 7-9, <http://surl.li/bfoei>, Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти ЛНУ ім. І. Франка <http://surl.li/bganv> регулює процедуру проведення контрольних заходів, ліквідації академічних заборгованостей і повторного вивчення окремих дисциплін. Окрім того діють Порядок повторного вивчення окремих дисциплін <http://surl.li/bgbtz>, Положення про екзаменаційну комісію у ЛНУ ім. І. Франка <http://surl.li/fdhas>, Положення про апеляцію результатів контрольних заходів здобувачів вищої освіти <http://surl.li/bgaom>, Положення про комісію з питань етики та професійної діяльності ЛНУ ім. І. Франка <http://surl.li/dppqf>. Особливості процедури проведення контрольних заходів в умовах дистанційного навчання відображені в Тимчасовому порядку організації та проведення заліково-екзаменаційної сесії і атестації здобувачів ВО із застосуванням дистанційних технологій у ЛНУ ім. І. Франка <http://surl.li/ahorp>, де визначено, що під час проведення підсумкової атестації і захисту кваліфікаційних робіт на зв'язку одночасно має бути не менше 3 здобувачів. Запитання-відповіді проводять у синхронному режимі, здобувачі після відповіді не покидають відеоконференцію. Здійснюється цифрова фіксація процесу атестації. Реєстрацію й ідентифікацію здобувача здійснюють із використанням особистої електронної скриньки. Неупередженість і об'єктивність екзаменаторів забезпечується прозорістю здійснення процедур контрольних заходів і завчасним ознайомленням з переліком питань до підсумкового контролю і критеріями оцінювання, що сприяє запобіганню виникнення конфліктів інтересів. Згідно з Положенням про апеляцію результатів контрольних заходів здобувачів ВО ЛНУ ім. І. Франка (п. 3) апеляційну заяву здобувач подає особисто в письмовому вигляді в день оголошення результатів і не пізніше 16 годин наступного робочого дня після проведення контрольного заходу. При оскарженні результатів контрольних заходів на магістерському рівні ВО апеляційну заяву подає здобувач через деканат факультету. При непогодженні з результатами розгляду апеляції на факультетському рівні, здобувач може звернутися до загальноуніверситетської апеляційної комісії. Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у ЛНУ ім. І. Франка (п. 7.6) здобувач, який одержав під час семестрового контролю не більше 3 незадовільних оцінок, має можливість ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру. Незадоволеності процедурою оцінювання, порядком оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження здобувачів при опитуванні фокус-груп не виявлено. Випадків оскарження результатів оцінювання, повторного проходження контрольних заходів, виникнення конфлікту інтересів за час функціонування ОПП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності в ЗВО регулюється: Положенням про забезпечення академічної доброчесності у ЛНУ ім. І. Франка <http://surl.li/beygt>, Кодексом академічної доброчесності ЛНУ ім. І. Франка <http://surl.li/evugb>, Декларацією про дотримання академічної доброчесності працівником/здобувачем ВО у ЛНУ ім. І. Франка <http://surl.li/evugd>, <http://surl.li/evugk>, Положенням про Комісію з питань етики та професійної діяльності ЛНУ ім. І. Франка <http://surl.li/vjjh>, Правилами внутрішнього розпорядку у ЛНУ ім. І. Франка <http://surl.li/femht>. При бесіді зі здобувачами та НПП з'ясовано, що питання академічної доброчесності обговорюються на ОК Філософія біології, Методологія наукових досліджень у зоології, Інтелектуальна власність і авторське право, а також доводяться до відома науковим керівником. Всі силабуси ОК <https://bioweb.lnu.edu.ua/academics/master> в розділі «Критерії оцінювання» містять пояснення про необхідність дотримання академічної доброчесності. Положення про забезпечення академічної доброчесності у ЛНУ ім. І. Франка містить інформацію про основні поняття, культуру академічної доброчесності, порядок перевірки на наявність порушень академічної доброчесності, порядок апеляції, академічну відповідальність. Здобувачі і НПП підписують декларацію про дотримання академічної доброчесності у ЛНУ ім. І. Франка при вступі й оформленні трудових відносин відповідно. Обов'язковій перевірці на плагіат підлягають кваліфікаційні роботи здобувачів ВО з використанням StrikePlagiarism.com та/або UniCheck. Здобувач ВО та науковий керівник отримує звіт про перевірку академічного тексту і оригінальність роботи від відповідального за перевірку академічних текстів на плагіат. При перевищенні відсотку текстових збігів (за даними опитування НПП понад 40%) за результатами першої перевірки, здобувач має можливість доопрацювати її. Учасники освітнього процесу мають право подати заяву до Комісії з питань етики і професійної діяльності щодо виявлення фактів порушення академічної доброчесності. За даними в.о. директора бібліотеки Седляр О.В., база кваліфікаційних робіт

за ОПП зберігається в паперовому варіанті у науковій бібліотеці. Запроваджено електронний репозитарій кваліфікаційних робіт від 2022 р. на сторінці біологічного факультету в розділі «Навчання – Магістр – Репозитарій наукових робіт студентів» <https://bioweb.lnu.edu.ua/academics/master>, але з обмеженим доступом. ЕГ пересвідчилась у наявності робіт на зустрічі з НПП та гарантом. За даними звіту СО й опитування фокус-груп випадків порушення академічної доброчесності при реалізації ОПП не було. Разом з тим, результати опитування здобувачів <http://surl.li/ncgbr> показали: 66,7% опитаних вважають, що в ЗВО здійснюється ефективний контроль за дотриманням академічної доброчесності, 33,3% відмовилися відповідати; 66,7% опитаних свідчать, що у їхній групі були випадки списування під час виконання письмових робіт; 16,7% не знають куди звертатися при виявленні порушення правил академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Наявність у відкритому доступі документів, що регламентують форми контрольних заходів та атестації, оскарження результатів і порядок повторного проходження контрольних заходів, процедури запобігання і врегулювання конфлікту інтересів. Можливість перегляду результатів поточного і підсумкового контролю здобувачами через систему «Деканат». Імплементация політики академічної доброчесності. Наявність Тимчасового порядку організації та проведення заліково-екзаменаційної сесії і атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій у ЛНУ ім. І. Франка.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкою стороною є обмеження доступу сторонніх осіб до електронного репозитарію магістерських робіт. Частина силабусів навчальних дисциплін не містить окремо перелік питань самостійної роботи здобувачів та критерії її оцінювання. Рекомендовано представляти в усіх силабусах навчальних дисциплін інформацію про зміст та особливості оцінювання самостійної роботи. Рекомендовано до початку наступного навчального року надати відкритий доступ до електронного репозитарію магістерських робіт.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

В ЛНУ ім. І. Франка форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти оприлюднюють заздалегідь, чіткі, зрозумілі, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання як для окремого освітнього компонента, так і для освітньої програми в цілому (відповідність підкритерію 5.1). Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти, відповідність за підкритерієм 5.2. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, які оприлюднені заздалегідь, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, включають процедури запобігання і врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження (відповідність підкритерію 5.3). Однак, наявна слабка сторона за підкритерієм 5.4, яка може бути швидко усунена. Вказані недоліки не мають суттєвого впливу, тому експертна група дійшла висновку, що ОПП за критерієм 5 відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

За матеріалами справи (табл. 2) ЕГ встановлено, що в реалізації ОП Зоологія задіяні 11 НПП, з яких 3 (27 %) є докторами наук, а 8 (73 %) кандидатами наук; усі НПП мають вчене звання – 3 особи мають атестати професора, 8 – доцента; всі НПП працюють на постійній основі. За аналізом зведеної інформації про викладачів (табл. 2) та результатами зустрічей встановлено, що добір НПП за даною ОП вмотивований рівнем їх професіоналізму, що базується на досвіді науково-педагогічної роботи (середній стаж складає 20 років), компетентності у предметній області – у НПП наявні наукові й професійні досягнення, відображені в їх публікаціях, вони регулярно підвищують кваліфікацію і проходять стажування, що підтверджується наданими відповідями на запит ЕГ. ЕГ встановлено, що академічна кваліфікація НПП відповідає ОК ОП, які вони забезпечують, що підтверджується дипломами про вищу

освіту, науковими ступенями, вченими званнями та/або науковими публікаціями (табл. 2). Наприклад, професор Богдан Остап має ґрунтовні здобутки, які дають змогу повніше розкрити зміст ОК «Біоінформатика». Професор Йосиф Царик, який викладає ОК «Екологія, раціональне використання та охорона тварин» має ґрунтовні наукові публікації, є керівником кандидатів наук, керівником держбюджетних тем, які відповідають даному ОК. Доцент Остап Решетило викладає ОК «Зоогеографія» англійською мовою (має досвід викладання англійською мовою в закордонних ЗВО та наукові публікації англійською мовою). Рекомендується на інституційному рівні більш чітко визначити вимоги до НПП, які викладають ОК англійською мовою. ЕГ встановлено високу наукову і публікаційну активність НПП ОП Зоологія. Зокрема, наявність у них значної кількості публікацій у наукометричних базах Scopus/Web of Science (усі 10 викладачів, які забезпечують викладання дисциплін професійної та практичної підготовки, мають такі публікації) та доволі високих значень показника h-index. Зокрема, професор Богдан Остап має h-index 24. Усі НПП, що задіяні в реалізації ОП Зоологія, відповідають вимогам Ліцензійних умовах провадження освітньої діяльності, затверджених постановою КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами). ЕГ дійшла висновку, що усі НПП, задіяні в реалізації ОП, мають відповідні наукові, навчальні й науково-практичні публікації, тематика яких розкриває зміст ОК, які вони забезпечують. Отже, показники науково-педагогічної активності викладачів, залучених до реалізації ОП Зоологія відповідають спеціальності 091 Біологія (Біологія та біохімія).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір НПП в ЛНУ регулюється Порядком проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників ЛНУ імені Івана Франка (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/Poriadok_provedennia_konkursnoho_vidboru.pdf). Оголошення про конкурс на зміщення посад НПП друкується у засобах масової інформації та на сайті університету (<https://philology.lnu.edu.ua/news/pro-oghanizatsiiu-konkursiv-na-zamishchennia-posad-npp>). Зокрема, ЕГ було підтверджено наявність на сайті даних щодо конкурсів на заміщення посад, які поділені на три категорії: НПП, професори, завідувачі кафедр. Кандидати на посади викладачів повинні провести відкрите лабораторне або практичне заняття чи прочитати відкриту лекцію на заздалегідь погоджену з кафедрою тему, в межах відповідної дисципліни ОП. Це дає змогу оцінити не лише рівень кваліфікації претендента, а його професіоналізм у межах ОП. Враховуються також попередній доробок за профілем посади, ступінь мотивації та морально-етичні принципи. Попереднє обговорення кандидатур претендентів здійснюється колективом кафедри, затверджується таємним голосуванням і передається на розгляд вченої ради факультету. Вчена рада факультету обирає таємним голосуванням асистентів і доцентів. Професорів обирає вчена рада університету після рекомендації вченої ради відповідного факультету. ЕГ за запитом надано наказ про оголошення конкурсу від 28.04.2023, в якому оголошено конкурс на заміщення вакантної посади професора кафедри зоології. Інтерв'ювання НПП кафедри зоології підтвердило, що всі викладачі працюють за конкурсом. Начальниця відділу кадрів Марія Дзіковська підтвердила, що всі НПП у ЗВО працюють як обрані за конкурсом на основі укладених контрактів. Лише в окремих випадках із особами пенсійного віку укладаються строкові угоди; за даною ОП таких випадків немає. Марія Дзіковська також повідомила, що ЗВО не стикався з проблемами під час добору викладачів на ОП Зоологія; двоє НПП на одну посаду за конкурсом не подавалися; конфліктних ситуацій не було. У результаті аналізу відповідей респондентів на проведених зустрічах, а також нормативно-правової бази ЗВО, ЕГ впевнилася, що процедури конкурсного добору НПП є прозорими й дозволяють забезпечити необхідний рівень їх професіоналізму відповідно до академічної та/або професійної кваліфікації за ОК, що, у свою чергу, дає підстави для успішної реалізації ОП Зоологія.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців до освітнього процесу відбувається на основі двосторонніх договорів між ЗВО та іншими організаціями. Зокрема, це Інститут екології Карпат НАНУ, Інститут біології тварин НААН України, Державний природознавчий музей НАНУ, РЛП «Знесіння» та ін. Згадані установи також є базами практик. Факт проходження здобувачами практик на базі цих установ, а також регулярності надання роботодавцями відгуків щодо удосконалення ОП та реалізації освітнього процесу, підтверджено ЕГ під час зустрічі з роботодавцями. На зустрічі ЕГ отримала позитивні відгуки щодо ОП. Зокрема, Юрій Салига (директор Інституту біології тварин НААН України) відмітив високий рівень ОП Зоологія з урахуванням сучасних досягнень науки та тісну співпрацю в різних аспектах між установами; підтвердив участь в опитуваннях щодо якості ОП, яке було ініційоване ЛНУ. Іван Данилик (директор Інституту екології Карпат НАН України) підтвердив багаторічну співпрацю між установами та особисту участь в обговоренні ОП Зоологія. Тарас Яницький (директор Державного природознавчого музею НАН України) підтвердив залучення до обговорення ОП Зоологія та написання рецензії на неї; наголосив на важливості спільних баз практик для студентів. Тарас Микитчак (директор РЛП «Знесіння») наголосив на важливості спільних наукових досліджень, які проводяться на базі РЛП із залученням як викладачів, так і здобувачів. Отже, ЕГ констатує активне і різнопланове залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу за ОП Зоологія.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ отримала підтвердження того, що ЗВО залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі та/або представників роботодавців. Зокрема, окремі тематичні лекції в рамках дисциплін «Методика наукових досліджень в зоології», «Функціональна зоологія» читають професіонали-практики: Т. Гринчишин (герпетолог), д.б.н. П. Хоецький (теріолог), к.б.н. Г. Середюк (ентомолог), к.б.н. С. Сусуловська (гельмінтолог). Представники роботодавців Тарас Яницький (Державний природознавчий музей НАН України), Юрій Салига (Інститут біології тварин НААН України) підтвердили, що вони запрошують здобувачів на екскурсії і стажування, на яких останні отримують знання, вміння та навички, що підсилюють ОК ОП Зоологія. Приклади залучення професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців були підтвержені також здобувачами під час інтерв'ювання. Таким чином, ЕГ встановлено, що ЗВО залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків і представників роботодавців за рахунок проведення ними відкритих занять зі здобувачами, а також проведення екскурсій та пропонування стажувань на власних підприємствах, організаціях й установах.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

На основі аналізу матеріалів справи, документів у відкритому доступі, проведених зустрічей ЕГ та матеріалів отриманих за запитом, встановлено, що у ЗВО існує налагоджена система професійного розвитку НПП. Вона реалізується шляхом підвищення кваліфікації та стажування як через власні програми, так і у співпраці з іншими організаціями, що надає змогу забезпечити постійне удосконалення ОП. Професійний розвиток викладачів регулюється та забезпечується Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/reg_prof_development.pdf, Тимчасовим положенням про дистанційне стажування здобувачів вчених звань професора, доцента, старшого дослідника у ЗВО, наукових (або науково-технічних) установах у країнах, що входять до ОЕСР та/або ЄС <https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/reg-distance-trainings.pdf>. Відділ міжнародних зв'язків університету підтримує на високому рівні інформаційні ресурси, спрямовані на ознайомлення й заохочення здобувачів та НПП до участі в міжнародних стажуваннях, вебінарах, програмах, надає допомогу в подачі документів <https://international.lnu.edu.ua/>. Окрім того, відділом підтримуються спеціалізовані канали у Telegram; сторінка у Facebook, яка має значну кількість позитивних відгуків та понад 15000 підписників; сторінка в Instagram із бл. 1300 підписниками. На базі ЛНУ діє Інститут післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки <https://ipodp.lnu.edu.ua/academics/perepidhotovka>, який пропонує НПП курси підвищення кваліфікації, зокрема: вдосконалення викладацької майстерності, розвиток аналітичних навичок педагога для оптимізації навчальних процесів в умовах сьогодення, інформаційні технології в освіті, розмовні курси, курси підвищення психологічної компетенції тощо. Більшість викладачів, задіяних на ОП Зоологія, користуються можливістю та проходять згадані вище навчальні курси. Доц. Бродяк І.В. протягом 2021-2023 рр. загалом успішно опанувала 8 різноманітних навчальних курсів, спрямованих на розвиток як професійних, так і соціальних навичок. НПП, задіяні у викладанні ОП Зоологія, проходили підвищення кваліфікації на базі: Державного природознавчого музею (Шидловський І., Хамар І.), Інституту екології Карпат (Царик Й.), Інституту біології тварин (Манько В.). Деякі викладачі проходять стажування за кордоном: доц. К. Назарук брала участь у роботі Конгресу «Енергетична регенерація міст» 30-31 травня 2023 р. (м. Лодзь, Польща); доц. Гнатина О.С. проходила стажування в Інституті охорони природи Польська Академія наук (Краків, Польща); доц. Левицька Н.О. 11.05-21.06.2021 проходила стажування у Білостоцькому університеті (м. Білосток, Польща).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Основу нормативно-правової бази ЗВО, направленої на стимулювання розвитку викладацької майстерності, становлять колективний договір на 2021-2024 рр. (розділи 3 та 7, <https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/kol-dogovir-2021.pdf>), Положення про мотиваційний фонд (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/04/reg_motivation.pdf), Положення про преміювання працівників, аспірантів і студентів за наукові здобутки (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/01/reg_premium.pdf), Положення про преміювання НПП за використання інноваційних технологій в навчальному процесі (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/reg_premium-innovations.pdf). Зустрічі з НПП, менеджментом університету, факультету та кафедри підтвердили дієвість механізмів матеріального заохочення. Позитивною практикою є матеріальне заохочення НПП шляхом розподілу мотиваційного фонду для преміювання працівників за високі досягнення у праці, впровадження нових методів і форм навчання, англійських курсів, наукових досягнень, написання монографій, підручників, посібників. Цей механізм діяв протягом 2020-2021 рр., однак був тимчасово призупинений через обмежені фінансові можливості в 2022 і 2023 рр. Однак у цей період в ЛНУ продовжували виплачувати матеріальні заохочення, передбачені іншими положеннями, що підтвердили начальник планово-фінансового відділу Світлана Сас, декан біологічного факультету Ігор Хамар та НПП. Позитивною практикою є також матеріальне заохочення викладачів, які читають ОК англійською мовою – у 1-й рік викладання ОК встановлено доплату у розмірі 50% від окладу, у наступні роки – у розмірі 25%. У ЗВО передбачена розробка електронного курсу (вимоги визначаються відповідними Положеннями). За розробку таких курсів та за використання інноваційних технологій в навчальному процесі передбачено преміювання. Під час зустрічей з академічним та адміністративним персоналом, а також допоміжними (сервісними) структурними підрозділами ЕГ отримала підтвердження того, що зазначені заходи дійсно є дієвим інструментом стимулювання розвитку викладацької й професійної майстерності НПП, а також того, що стимулюючі заходи застосовувалися до НПП, задіяних на ОП Зоологія.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

На думку ЕГ, ОПП Зоологія має доволі значну кількість сильних сторін за 6-м критерієм. Зокрема, сильною стороною є високий рівень академічної кваліфікації НПП, задіяних в реалізації ОП, що не лише у повній мірі відповідає нормативним вимогам, але й вирізняється значною представленістю праць НПП у наукометричних базах Scopus/Web of Science, наявністю у викладачів доволі високих значень показника h-index. Беруть участь у написанні навчальних посібників та підручників. Потужність кадрового складу також підтверджується тим, що всі вони мають науковий ступінь і вчене звання – 27 % НПП є докторами наук, 73 % – кандидатами наук; 3 особи мають атестати професора, 8 – доцента. Ще однією сильною стороною є тісна співпраця з роботодавцями, які залучаються до удосконалення ОП, викладання, проводять екскурсії та стажування для здобувачів, приймають їх на практику, готові прийняти на роботу нових випускників за даною ОП та взагалі виявляють надзвичайно високу зацікавленість у подальшому розвитку ОП. Позитивною практикою є залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Позитивною практикою є і приділення гарантом ОП та менеджментом підрозділу та ЗВО у цілому значної уваги підвищенню кваліфікації НПП. Зокрема, у ЗВО існує Інститут післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки, у якому НПП можуть пройти різні курси; відділ міжнародних зв'язків університету підтримує на високому рівні інформаційні ресурси, спрямовані на ознайомлення й заохочення здобувачів та НПП до участі в міжнародних стажуваннях, вебінарах, програмах. Викладачі на ОП систематично проходять підвищення кваліфікації, стажування у ЗВО та наукових установах України і зарубіжних країнах. Позитивною є практика матеріального заохочення НПП у ЗВО в межах мотиваційного фонду – створений інституційний мотиваційний фонд може бути прикладом для наслідування для інших ЗВО. В ЛНУ функціонує прозора, зрозуміла і ефективна процедура конкурсного добору на заміщення вакантних посад НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Недоліки відсутні.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП повністю відповідає Критерію 6, має взірцевий характер. Академічна та професійна кваліфікація викладачів на ОП є високого рівня і повністю забезпечує досягнення визначених в ОП цілей та ПРН. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими, враховуються досягнення в усіх сферах професійної діяльності, а також досвід практичної діяльності. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми та у співпраці з іншими організаціями, а також стимулює розвиток викладацької майстерності. ЕГ виявлено значну кількість позитивних практик, які можуть бути наслідувані іншими ОП та іншими ЗВО – добір НПП за даною ОП вмотивований рівнем їх професіоналізму, що базується на досвіді науково-педагогічної роботи, високому рівні наукових здобутків, компетентності у предметній області; залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу; залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків; широкий спектр власних програм стажування; існування мотиваційного фонду для стимулювання професійного зростання НПП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЛНУ ім. Франка має потужне матеріально-технічне забезпечення ОП "Зоологія", зокрема на базі ЗВО функціонує оновлений зоологічний музей (<http://museums.lnu.edu.ua/zoology/>), який містить в собі колекції понад 180 тис. експонатів, з яких близько 10 тис. формують експозицію. Фонди музею репрезентують тваринний світ усіх континентів та всіх акваторій земної кулі. На сьогодні музей володіє чотирма залами, коридором-галереєю, фондосховищем і робочим приміщенням, загальною площею 469,4 м². Під час зустрічі з фокус-групами повідомлено, що здобувач Грильник Маряна використовувала базу колекції риб музею для написання магістерської роботи. Окрім цього є ботанічний сад, Високогірний біологічний стаціонар, Шацький біолого-географічний стаціонар, Зоологічний музей, Міжуніверситетський центр колективного користування клітинної біології та біоенергетики, Міжкафедральна навчально-методична лабораторія вивчення біорізноманіття, комп'ютерні класи з ліцензійним програмним забезпеченням. Заклад сприяє розвитку особистості науковця, а саме факультет має наукові журнали ("Вісник Львівського університету. Серія біологічна" та "Біологічні студії/Studia biologica"). Під час

резервної зустрічі Тарновською А. продемонстровано як здобувачі вищої освіти користуються електронними системами «Деканат», де мають змогу переглядати критерії оцінювання, замовляти електронні довідки та інші важливі аспекти освітнього процесу, Назарук К. продемонстровано якісне наповнення платформи в системі «Moodle», дистанційна форма навчання на платформах Microsoft Teams та Zoom. Загалом, ЛНУ має унікальні будівлі, 6 актових залів, 11 спортивних залів, 1 плавальний басейн, 1 стадіон, 9 спортивних майданчиків, 14 їдалень, 6 гуртожитків, потужну бібліотеку та 25 читальних залів, доступний Інтернет (Wi-Fi). В.о. директора бібліотеки (<https://www.lnulibrary.lviv.ua/en/about-us-en/>)ознайомив ЕГ з її провідними напрямками роботи, розповів про фонд (близько 3 млн книг) та бібліографічну лабораторію. Бібліотека надає доступ до наукометричних баз SCOPUS, Web of Science. (здобувач, зайшовши один раз з власного комп'ютера у бібліотеці, має вільний доступ для користування ресурсами), репозитарію на основі системи DSpace (<http://dspace.lnulibrary.lviv.ua/>). Розроблено мобільний додаток VIP-клієнт 2020. Працює пошукова система Analytics та інші. У бібліотечному фонді наявні 120 000 унікальних стародруків та рукописів (найстаріший датований XIII століттям).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів здійснюється на безоплатній основі, зокрема послуги бібліотеки, тренінгових аудиторій, наявність програмного забезпечення. Інформацію було підтверджено під час інтерв'ювання студентів та викладачів. Безоплатним є доступ здобувачів та НПП до провідних наукометричних баз, що забезпечується бібліотекою ЗВО. Система DSpace, на якій базується репозитарій бібліотеки, є пакетом вільного/відкритого програмного забезпечення, необхідного для керування цифровими активами.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Навчальні корпуси і гуртожитки облаштовані вимогах охорони громадського порядку, пожежної безпеки та здоров'язбереження (наявні антисептичні засоби, плани евакуації, вогнегасники, наявне укриття на 770 осіб), проводяться як зазначено завідувачем відділу з питань надзвичайних ситуацій регулярні інструктажі щодо дотримання правил техніки безпеки, евакуація з корпусу факультету, тренінг з пожежогасіння з використанням вогнегасників різного типу, тренінги з надання домедичної допомоги (7 квітня 2022 р., 15 березня 2023 р.). Гарантом Бокотей А.А. періодично проводяться зустрічі зі студентами з метою виявлення проблем і вирішення невідкладних питань. Особлива увага надається оцінці стану психічного здоров'я студентів шляхом спілкування з ними, опитування і, за потреби, надання допомоги. В університеті працює психологічна служба (<https://filos.lnu.edu.ua/about/psychologichna-sluzhba-universytetu>), яка займається консультуванням здобувачів, проведенням тренінгів і надає необхідну допомогу. До послуг учасників освітнього процесу залучено Центр соціального розвитку та громадських ініціатив (<https://lnu.edu.ua/structure/subdivisions/general-university-units/center-of-social-development-and-public-initiatives/>). В умовах воєнного стану на факультеті облаштовані укриття на випадок повітряних тривог. Корпус факультету облаштований пандусом для студентів з особливими потребами.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Заклад здійснює всебічну підтримку здобувачів, зокрема, освітня підтримка здійснюється викладачами як безпосередньо під час занять, так і з використанням сучасних інформаційних технологій – відеоконференцій на платформах Zoom, Skype, Google Meet, платформи дистанційного навчання (Moodle, Google Classroom), хмарних сховищ (Google Disk), месенджерів (Viber, Telegram), електронної пошти, що було підтверджено під час зустрічі з фокус-групами. Слід зазначити, що на каналі Youtube містяться інформативні загальноуніверситетські матеріали (https://www.youtube.com/results?search_query=%D0%BB%D0%BD%D1%83+%D1%96%D0%BC+%D1%84%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B0) та матеріали біологічного факультету (https://www.youtube.com/@facultyofbiology_lnu), також на сторінці в інстаграм (https://www.instagram.com/lviv_university/). Інформаційну та консультативну підтримку студенти можуть отримати у будь-якому відділі університету та безпосередньо в деканаті, та на сайті факультету (розклад навчання, екзаменів тощо) оприлюднених силабусів (<https://bioweb.lnu.edu.ua/academics/master>), соціальною підтримкою більшою мірою опікуються Профспілкова організація та Студентський уряд (виплати за хворобу, субсидії на проживання в гуртожитку тощо). Особливу соціальну підтримку отримують такі здобувачі вищої освіти, як діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, здобувачі з інвалідністю I, II групи. Університет звільняє від оплати за проживання в гуртожитках здобувачів, які належать до цієї категорії (<http://studviddil.lnu.edu.ua/>). Певним категоріям студентів (особи з інвалідністю, вихідці з малозабезпечених сімей, діти батьків-учасників бойових дій) виплачується соціальна стипендія. Згідно з результатами анкетування (проведеного в вересні 2023 року серед магистрів), здобувачі загалом задоволені вищезгаданим рівнем підтримки (<https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/Zovnish.-Zoolohiia.pdf>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На офіційному вебсайті Університету, розміщена інформація про умови доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень (<https://lnu.edu.ua/informatsiia-pro-umovy-dostupnosti-osib-z-invalidnistiu-ta-inshykh-malomobil-nykh-hrupnaselennia-do-prymishchen/>). Під час зустрічі з гарантом Бокотей А.А. експертів запевнили, що таких здобувачів наразі на даній ОПП немає, на біологічному факультеті навчається один здобувач з особливими потребами, який був грамотно інтегрований у процес навчання та отримує соціальну стипендію, як було озвучено заступником начальника центру підтримки студентських сервісів Сидорчуком М. ЛНУ ім. Івана Франка має Ресурсний центр з інклюзивної освіти, (<http://centres.lnu.edu.ua/inclusive-education>), розроблені Методичні рекомендації щодо навчання осіб з особливими освітніми потребами <https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/recommendations-2019-2020.r.pdf>, умови для реалізації на освіту особами з особливими освітніми потребами в ЛНУ ім. Івана Франка регламентуються Статутом (<https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/Statut-LNU-na-sayt.pdf>), Положенням про організацію освітнього процесу (<https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/S22C-6e18062115060-1.pdf>). З метою забезпечення доступності корпусів для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення приміщення обладнані пандусами: головний корпус Університету та навчальні корпуси спеціально обладнані ліфтами. В головному корпусі для доступу до аудиторій працює мобільний сходовий підйімач PTR-130.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час зустрічі експерти впевнилися, що в ЗВО регулюються норми поведінки учасників освітнього процесу Правилами внутрішнього розпорядку Львівського національного університету імені Івана Франка (<http://surl.li/vjec>). Проте в нормативних документах ЗВО не виділено окремо процедур, які нормують вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, опосередковано їх можна віднести до порушень етичних норм. Слід зауважити, що в ЗВО наявні актуальні документи щодо гендерної рівності: <https://lnu.edu.ua/dokumenty-shchodo-hendernoi-rivnosti/> (<https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/Programa-zabezpechennia-hendernoi-rivnosti.pdf>). Окремі питання висвітлено в «Положенні про забезпечення академічної доброчесності» (reg_academic_virtue.pdf (lnu.edu.ua)). Вищим органом, який розглядає усі конфліктні ситуації, є Комісія з питань етики та професійної діяльності (<http://surl.li/vjjd>). Процедура врегулювання конфлікту інтересів здійснюється також відповідно до ЗУ «Про запобігання корупції» (<https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/fighting-corruption/>), а саме за допомогою одного з нижчезказаних заходів: усунення працівника від виконання завдання; встановлення додаткового контролю за виконанням працівником відповідного завдання; обмеження у доступі працівника до певної інформації; перегляду обсягу функціональних обов'язків працівника; переведення працівника на іншу посаду; звільнення працівника. Функціонує телефон довіри та електронна скринька довіри (dovira_lnu@ukr.net). Вищезгаданих проблем у закладі не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Заклад має потужне матеріально-технічне забезпечення ОП “Зоологія” (сучасний зоологічний музей, потужні бази практик). Заслуговує на схвалення якісне наповнення та робота бібліотеки, робота з оновлення сучасного репозитарію, надання доступу до наукометричних баз, можливість замовлення літератури для кваліфікаційної роботи, періодичне проведення вебінарів, семінарів. На території ЗВО наявне wi-fi покриття. Бібліотекою розроблено мобільний додаток VIP-клієнт 2020. Працює пошукова система Analytics та інші. Унікальним є те, що у бібліотечному фонді містяться унікальні стародруки та рукописи. ЛНУ має наукові об'єкти, що становлять національне надбання України, серед них такі, що використовуються в освітньому процесі за ОПП (Зоологічний музей, Ботанічний сад, Гербарій, Колекція культур мікроорганізмів-продуцентів антибіотиків). Висвітлені силабуси дисциплін надають здобувачам необхідну інформацію щодо компетентностей, програмних результатів навчання, політики оцінювання курсу. Під час зустрічей ЕГ переконалася у якісній роботі студентського уряду, який є відкритим до конструктивного діалогу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Репозитарій ЗВО з обмеженим доступом. У нормативних документах ЗВО регламентовано певні норми поведінки, проте не виділено окремо процедур, які забезпечують вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних з сексуальними

домаганнями. Рекомендації: деталізувати процедури, які забезпечують вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, у нормативних документах ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЛНУ ім. Івана Франка має потужне матеріально-технічне забезпечення для реалізації ОП "Зоологія", університет турбується про добробут здобувачів, зокрема, з особливими потребами, учасники освітнього процесу мають якісну інформаційну підтримку. Вказаний недолік (відсутність чітко прописаних процедур вирішення конфліктних ситуацій щодо сексуальних домагань) не є критичним та може бути ліквідований за короткий термін. Частково ці процедури можна вважати компонентом процедур щодо порушення етичних норм, проте, в нових редакціях необхідно врахувати фактор конфіденційності. Відповідно, за Критерієм 7 ОП відповідає рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Акредитація ОПП є первинною, але тим не менше від початку впровадження попередньої ОПП у 2020 р. вона вже переглядалася. Львівський національний університет імені Івана Франка визначає та впроваджує процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм (ОПП) відповідно до встановленої інституційної політики та процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Університет використовує ряд документів, таких як "Положення про організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті імені Івана Франка", "Методичні рекомендації щодо розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та закриття освітніх програм", "Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти", і "Положення про опитування студентів, працівників, викладачів, випускників та роботодавців щодо якості освітнього процесу". В Університеті функціонує Центр забезпечення якості освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. Його функції та діяльність регламентовані "Положенням про Центр забезпечення якості освіти Львівського національного університету імені Івана Франка" <https://education-quality.lnu.edu.ua/en/about/>. Цей центр спрямовує свої зусилля на організацію забезпечення якості освіти та вивчення кращих практик у сфері освіти. Самі вимоги до процедур розроблення та змін ОПП у ЛНУ є стандартними, але їх ефективність підтверджується результатами моніторингу якості освіти. На сайті факультету доступні проекти ОПП, відгуки стейкхолдерів та результати опитувань здобувачів. Опитування серед здобувачів щодо якості освіти проводяться в кінці кожного семестру, навчального року, а також по закінченні ОПП. В результаті, у 2023 році дисципліна "Історичний розвиток тваринного світу" була замінена на дисципліну "Урбозоологія". Ця зміна була внесена через часткове дублювання першої дисципліни з дисципліною "Історичний розвиток органічного світу", яка викладається на бакалаврському рівні освіти. Також проводяться опитування щодо якості роботи викладачів. Результати моніторингу якості освіти (<https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/Zovnish.-Zoolohiia.pdf>) свідчать про задоволеність більшості здобувачів обраним університетом, факультетом та спеціальністю. Це є позитивним підтвердженням ефективності процедур перегляду ОПП. Через брак бюджетних коштів, Університет стикається з викликами у процесі впровадження цих процедур, такими як потреба врахування різноманітних думок і поглядів стейкхолдерів, забезпечення актуальності та якості освітнього процесу. Однак враховуючи результати моніторингу, можна визнати, що університет успішно впроваджує та підтримує систему внутрішнього забезпечення якості освіти.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти є важливими партнерами у процесі розроблення та перегляду освітніх програм, а їхні пропозиції враховуються через безпосередню участь та співпрацю з органами студентського самоврядування. Здобувачі вищої освіти беруть активну участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості освітніх програм через представництво у структурах студентського самоврядування. Вони можуть висловлювати свої пропозиції та думки на засіданнях рад кафедр, факультетських зборах, семінарах чи інших зборах, а також є у складі робочих груп ОПП. Під час зустрічі, здобувачі підтвердили, що опитування здобувачів вищої освіти організовано систематично та методично. Центр забезпечення якості освіти в кінці кожного навчального року надсилає анкету з питаннями щодо якості освітнього процесу. Також здобувачі проходять щосеместрово опитування через Університетську систему «Деканат». Студенти можуть висловити свої пропозиції на зборах студентського самоврядування, та залучені до робочих груп з перегляду та удосконаленню ОП. Технологічний процес опитувань організовано з використанням

Google Forms, які доступні під час всього освітнього процесу, електронних анкет та інших зручних засобів (месенджери). Під час співбесіди, ЕГ встановила, що здобувачам не вистачає більш вузьких фахових дисциплін. Результати опитувань аналізуються Центром для виявлення ключових проблем та потреб студентів, та передаються на факультет.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці виступають як ключові партнери у процесі періодичного перегляду освітніх програм та інших процедур забезпечення її якості у вищих навчальних закладах. Львівський національний університет імені Івана Франка проводить щорічне опитування роботодавців та партнерів із метою моніторингу потреб сучасного ринку праці, налагодження ефективної комунікації та налагодження шляхів подальшої ефективної співпраці з бізнесом. Співпраця з роботодавцями та їх об'єднаннями є стратегічно важливою, оскільки вона дозволяє університетам адаптувати освітні програми до потреб ринку праці та забезпечувати, що випускники будуть мати необхідні навички та знання для успішної кар'єри. У Львівському національному університеті імені Івана Франка співпраця з роботодавцями відбувається через взаємодію Відділу розвитку кар'єри та співпраці з бізнесом Університету з різними компаніями та об'єднаннями роботодавців. Наприклад, на біологічному факультеті налагоджена співпраця з Інститутом біології тварин НАН України, Львівським державним університетом фізичної культури імені Івана Боберського, Національним медичним Університетом імені Данила Галицького, а також ДНДКІ ветеринарних препаратів та кормових добавок. Збір пропозицій від роботодавців для перегляду освітніх програм зазвичай відбувається через проведення опитувань, зустрічей з представниками бізнесу, взаємодії на наукових конференціях, приватних комунікаціях, що було підтверджено в ході співбесіди з представниками роботодавців. Побажання роботодавців враховуються при перегляді ОПП, наприклад пропозиція розширення змісту предметів медичного та екологічного спрямування, враховуючи воєнний стан в державі була реалізована через зміни в силабусах деяких обов'язкових компонентів ОПП. Університет також організовує круглі столи, семінари та робочі групи для активного обговорення потреб роботодавців та внесення змін у програми з урахуванням їхніх пропозицій. На факультеті заплановано створення Ради роботодавців (перше установче засідання Ради роботодавців біологічного факультету відбулося 3 жовтня 2023 року у дистанційному режимі на платформі Zoom), що посилить контроль за оновленням змісту ОПП та якості її виконання. Ця взаємодія з роботодавцями допомагає університетам забезпечувати високу якість освіти, яка відповідає сучасним вимогам ринку праці. Під час зустрічі з роботодавцями ЕГ дізналась, що їх пропозиції щодо внесення змін до ОПП враховуються, зовнішні стейкхолдери цілком задоволені теоретичною підготовкою здобувачів цієї ОПП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Збирання, аналіз та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників є важливою частиною забезпечення якості освіти. В Львівському національному університеті імені Івана Франка існує практика системного моніторингу кар'єрного розвитку випускників, яка реалізується через Відділ кар'єрного розвитку та співпраці з бізнесом <http://work.lnu.edu.ua/>. Процедура збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників включає в себе регулярні опитування, анкетування та особисті зустрічі. Опитування може здійснюватися через онлайн-анкети, які розсилаються випускникам по електронній пошті або розміщуються на веб-сайті університету. Додатково, Відділ кар'єрного розвитку може проводити зустрічі та круглі столи із випускниками для особистого спілкування та збору деталей про їхні кар'єрні досягнення. Громадська організація "Асоціація випускників Львівського національного університету імені Івана Франка" відіграє ключову роль у сприянні поліпшенню якості освіти та підготовки висококваліфікованих фахівців. Її активна співпраця з університетом сприяє ефективному обміну інформацією та забезпеченню зв'язку між випускниками різних років. Такий взаємозв'язок допомагає студентам не лише знайти роботу, але й планувати свою кар'єру, враховуючи думки та рекомендації досвідчених випускників, які вже здобули успіх у своїх професійних сферах. Біологічний факультет виявляє велике зацікавлення у підтримці своїх студентів, надаючи їм доступ до інформації про можливості працевлаштування та актуальні вакансії через свою вебсторінку. Пропозиції випускників враховуються при розробці та перегляді освітніх програм через включення їх у процес консультацій, обговорень на науково-методичних семінарах та участь у відкритих діалогах. Багато випускників після завершення навчання на ОПП "Зоологія" вступають до аспірантури та працевлаштовуються на кафедрі.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Центр забезпечення якості освіти у Львівському національному університеті імені Івана Франка відіграє важливу роль у забезпеченні високої якості освіти, координує роботу усіх структурних підрозділів Університету з організації забезпечення якості освіти та постійному удосконаленні освітніх програм. Використовуючи різні інструменти та процедури (проведення регулярного моніторингу та опитувань), центр допомагає університету відповідати сучасним стандартам та вимогам ринку праці. Одним із важливих напрямків роботи центру є аналіз європейських стандартів та міжнародного досвіду забезпечення якості освіти. Це дозволяє університету впроваджувати найкращі практики та навчальні методики, адаптовані до сучасних тенденцій у світі. Аналізу результатів опитувань студентів,

працівників, випускників та роботодавців дозволяє визначити ефективність освітніх програм та виявити можливі шляхи поліпшення. Щосеместрово анкетування та опитування через Університетську систему «Деканат» є важливим інструментом для збору інформації щодо якості освіти. Результати цих опитувань стають доступними викладачам, що надає можливість оцінити ефективність своєї роботи та вносити необхідні зміни. Проте зі слів гаранта, здобувачі не завжди приділяють цим опитуванням достатню увагу. Активна взаємодія із здобувачами вищої освіти під час навчальних занять, комунікація зі студентами та прийняття їхніх пропозицій є важливою частиною системи забезпечення якості. Проведене опитування студентів у вересні 2023 року дозволило виявити загальне задоволення навчальним процесом, зауважень та побажань не висловили. Враховуючи цю інформацію, університет може ефективно реагувати на виявлені недоліки, покращуючи не лише сам процес викладання, але й умови для студентів, що сприяє створенню стимулюючого та розвивального навчального середовища

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Програма впроваджена у вересні 2023 р., акредитується вперше. Під час співбесіди з роботодавцями ЕГ встановила, що всі пропозиції, сформульовані ними під час приватних комунікацій були враховані. На факультеті заплановано створення Ради роботодавців (перше установче засідання Ради роботодавців біологічного факультету відбулося 3 жовтня 2023 року у дистанційному режимі на платформі Zoom), що посилить контроль за оновленням змісту ОПП та якості її виконання.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Нормативною базою залучення до процедур внутрішнього забезпечення якості освіти у ЛНУ є "Положення про організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті імені Івана Франка", "Методичні рекомендації щодо розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та закриття освітніх програм" <https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/education-programs-rec.pdf>, "Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти", і "Положення про опитування студентів, працівників, викладачів, випускників та роботодавців щодо якості освітнього процесу", створення яких покликане сприяти реалізації місії Університету та є важливим завданням всієї академічної спільноти. Університет системно здійснює заходи, спрямовані на розбудову системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, які забезпечуються, у першу чергу, обговоренням питань якості освіти на різних рівнях. З метою покращення якості освіти в університеті, удосконалення якості викладання і навчання залучаються представники академічної спільноти (викладачі, студенти, випускники, роботодавці та інші). Ініціаторами започаткування освітніх програм є НПП біологічного факультету. Ініціативна група визначає гаранта майбутньої ОП, розробляє проект, який обговорюється на засіданні ради факультету, проходить перевірку Центром забезпечення якості освіти та оприлюднюється на сайті ЛНУ для обговорення. Таким чином залучаються всі стейкхолдери. Центр забезпечення якості освіти здійснює опитування студентів щодо рівня їх задоволеності якістю освіти, освітнім середовищем та побажань щодо модернізації навчання та передає результати та звіти на кафедри. Кафедри організовують додаткові опитування викладачів, студентів, випускників, роботодавців; обговорюють результати на засіданнях кафедри та радах факультету. Учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОПП на різних етапах та всі причетні до освітньої діяльності за ОПП продемонстрували розуміння та зацікавленість необхідності постійного покращення якості освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Відбуваються систематичні процедури розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Фактичне залучення здобувачів безпосередньо та через органи студентського самоврядування, роботодавців, академічної спільноти до процесу періодичного перегляду ОПП та інших процедур забезпечення її якості. Внутрішнє забезпечення якості освіти здійснює постійний моніторинг якості освітнього процесу. ЛНУ імені Івана Франка активно сприяє працевлаштуванню випускників. На сайті факультету доступні проекти ОПП, відгуки стейкхолдерів та результати опитувань здобувачів <https://bioweb.lnu.edu.ua/academics/master>. Під час опитувань роботодавців виявлено високий рівень задоволення їхніх потреб та очікувань від освітньої програми. Пропозиція роботодавців щодо розширення змісту предметів медичного та екологічного спрямування, враховуючи воєнний стан в державі була реалізована через зміни в силабусах деяких обов'язкових компонент ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Існуюча недостатня єдність між ЦЗЯО ЛНУ та кафедрами та поінформованість здобувачів освіти про важливість та значущість анкетувань. Рекомендовано налагодити взаємодію між усіма ланками ЗВО, залученими до забезпечення

якості освіти з метою покращення усвідомлення та відповідальності за забезпечення якості освіти. А також покращити співпрацю з роботодавцями, щодо внесення пропозицій до ОПП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Вимоги до забезпечення якості освіти за програмою виконуються у повному обсязі, систематично проводяться заходи з удосконалення організаційних процедур внутрішнього забезпечення якості освіти та усунення виявлених недоліків. Під час опитувань стейкхолдерів виявлено високий рівень задоволення їхніх потреб та очікувань від освітньої програми. Проте, для подальшого покращення, рекомендується активізувати заходи з популяризації культури якості освіти на всіх рівнях закладу вищої освіти, шляхом проведення інформаційних заходів, семінарів чи тренінгів для НПП, студентів, а також роботодавців, спрямованих на підвищення усвідомлення щодо важливості якості освіти, а також створення більш простих та прозорих комунікаційних механізмів між ЦЗЯО та робочою групою НПП та кафедрою для спільного обговорення питань, пов'язаних із забезпеченням якості. Такий підхід допоможе зміцнити культуру якості та створить сприятливий клімат для вдосконалення освітнього процесу в університеті.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регламентуються нормативно-правовими актами, які розміщені на офіційному сайті ЗВО у вкладці «Про університет» - «Документи університету» (<https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/>) та у вкладці «Швидкі посилання», що означає їх вільний доступ та прозорість. Усі документи згруповані у відповідні категорії, що робить їх легкодоступними для всіх учасників освітнього процесу та зацікавлених осіб. Ці нормативно-правові документи є чіткими та зрозумілими й ефективно застосовуються в межах реалізації освітньої програми «Зоологія». Зокрема, під час зустрічей експертна група констатувала факт недостатньої обізнаності здобувачами окремих концептуальних засад та їх механізму. Слід зазначити, що експертна група дійшла висновку, що в межах формування прозорості та відкритості ЗВО немало важливу роль відіграє висвітлення магістерських робіт на сторінці репозитарію закладу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті біологічного факультету ЛНУ у рубриках: Навчання / Магістр 091 Біологія та біохімія / Освітньо-професійна програма «Зоологія» (https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/OPP-Zoolohiia_2023.pdf). Відповідальними за своєчасність оприлюднення проекту є гарант та декан факультету (згідно з п. 5.3 Методичних рекомендацій щодо розроблення та моніторингу освітніх програм у ЛНУ (<https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/education-programs-rec.pdf>)).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОП «Зоологія» другого (магістерського) рівня 2023 року, що реалізується в ЛНУ ім. Івана Франка затверджено та оприлюднено на сайті ЛНУ ім. Івана Франка. (https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/OPP-Zoolohiia_2023.pdf). Також сторінка містить навчальні плани, що засвідчує прозорість, відкритість, прагнення до постійного вдосконалення й забезпечення якісного освітнього процесу, дає можливість відстежити зміни в освітніх програмах та навчальних планах, є зручним для аналізу відповідності навчальних планів освітнім програмам. Очікувані результати навчання відображено також у силабусах навчальних дисциплін за ОПП «Зоологія» сайті ЗВО (<https://bioweb.lnu.edu.ua/academics/master>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

В ЛНУ ім. Івана Франка існує система регламентації прав та обов'язків всіх учасників освітнього процесу регламентуються низкою нормативно-правових документів, розроблених та впроваджених ЗВО, є доступними для всіх та розміщені на офіційному сайті ЗВО, послідовно дотримуються під час реалізації ОП. Інформація про ОПП «Зоологія» зорієнтована на вступника і зручна для аналізу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Під час зустрічі зі здобувачами наявна необізнаність з документами закладу. Рекомендація: гаранту під час засідання кафедри ознайомлювати з нормативними документами ЗВО та механізмом впровадження їх у освітній процес. Слабкою стороною є обмеження доступу сторонніх осіб до електронного репозитарію магістерських робіт. Рекомендації менеджменту факультету уможливити вільний доступ сторонніх осіб до закінчення навчального року.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Проаналізувавши сильні та слабкі сторони Критерію 9, можна ЕГ вважає, що рівень відповідності критерію - В, оскільки виявлені недоліки не суттєвими, а програма має за Критерієм багато позитивних ознак.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

A

Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	A
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Дроздовська Світлана Богданівна

Члени експертної групи

Литвиненко Раїса Олександрівна

Гаврилюк Максим Никандрович

Єгорова Олена Володимирівна

Пристапа Яна Вячеславівна